

Hoe eigen sportbeleving invloed heeft op de sportbeoefening van kinderen

Ouders over de meningen en verwachtingen van de sociaal-emotionele
ontwikkeling in de sportbeoefening van hun kind

Haagse Hogeschool
Faculteit gezondheid, voeding & sport
Opleiding docent lichamelijke opvoeding
Afstudeerprofiel: Gedragwetenschappen
Afstudeeropdracht
Auteur: Annemarie Hupkes
Begeleider: Frank Jacobs
Mei - 2018

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Inleiding.....	4
Aanleiding.....	4
Theoretisch kader en verduidelijking terminologie	5
Vraagstelling en Hypothese.....	9
Methode.....	10
Beschrijving populatie	10
Beschrijving procedure.....	10
Meetinstrumenten	10
Data-analyse.....	11
Resultaten	13
Eigen sportgeschiedenis en beleving	13
Sportbeoefening van het kind	14
Meningen over de sportbeoefening van het kind.....	16
Verwachtingen van de sportbeoefening van het kind	18
Discussie/Conclusie	20
Literatuurlijst	25
Bijlage 1: Topic List	27
Bijlage 2: Uitgeschreven Interviews	29
Vaders.....	29
Moeders	41

Samenvatting

Wanneer het gaat over de combinatie van sport en kinderen, worden er vaak meningen gevraagd aan de overheid of trainers en coaches. Wat nog niet veel aandacht heeft gekregen, en wat dus nog relatief weinig onderzocht is, zijn de meningen van ouders en wat zij willen dat sport voor hun kinderen betekent. Ook de verwachtingen van ouders zijn nog weinig onder de aandacht gebracht. In dit explorierend onderzoek is deze vrij nieuwe onderzoeksgroep aangesproken om te achterhalen wat hun meningen en verwachtingen zijn op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind in combinatie met sport. Er is onderzocht in hoeverre er een verband is tussen eigen sportbeleving en de meningen en verwachtingen van ouders over de bijdrage van (team)sportbeoefening aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kinderen van 9 t/m 11 jaar in een dorpscultuur. Daarnaast is er gekeken naar het verschil tussen vaders en moeders, of de eigen sportgeschiedenis en beleving invloed heeft op de sportrichting van het kind en of de eigen sportgeschiedenis en beleving invloed heeft op de betrokkenheid bij de sportbeoefening van het kind. De onderzoeksgroep bestond uit acht ouders. De helft van deze ouders hebben dochters die op hockey zitten, waarvan twee vaders en twee moeders. De andere helft heeft dochters die op schaatsen zitten, waarvan ook weer twee vaders en twee moeders. Door het gebruik van semigestructureerde interviews is de data verkregen. De interviews zijn ontworpen aan de hand van vier topics: eigen sportbeleving, sportbeoefening van het kind, meningen over de sportbeoefening van het kind en verwachtingen over de sportbeoefening van het kind. Er is uiteindelijk geen opmerkelijk verschil tussen de meningen en verwachtingen van vaders en moeders gevonden. De eigen sportgeschiedenis en beleving had geen en anders geen negatieve invloed op de betrokkenheid bij de sportbeoefening van het kind. Wel had de eigen sportgeschiedenis en beleving invloed op de sportrichting van het kind.

Inleiding

Aanleiding

De meeste ouders met jonge kinderen staan voor een moeilijke beslissing die een grote impact heeft op de verdere ontwikkeling en levensverloop van hun kroost. Wanneer wordt het tijd om mijn kind bij een sportvereniging op te geven? En wat voor sport moet dat dan worden? Laat ik mijn kind zelf beslissen, of wordt de keuze door ons gemaakt? Ongeacht of de keuze door de ouders of door het kind zelf gemaakt wordt, hebben de ouders een grote invloed op het hele proces. Dat kan in de vorm zijn van een voorbeeld zijn/geven voor het kind; denk hierbij aan de eigen sportbeleving en het delen van de ervaring om zo een idee te geven over 'hun' sport om zo te helpen met de keuze van een sport. Maar dit proces betreft bijvoorbeeld ook de mate van support en betrokkenheid nadat de keuze al gemaakt is. Er zijn al verschillende onderzoeken geweest waar de mening van de overheid en de trainers/coaches gevraagd wordt over wat zij willen dat sport betekent, maar wat willen de ouders eigenlijk? Beleidsmakers zitten veel op sociaal emotionele aspecten (omgaan met winst en verlies, fairplay, etc.). Daardoor is interesse opgewekt in wat de ouders willen. De overheid zegt en vindt heel veel, maar willen de ouders dat eigenlijk wel? Willen ouders dat hun kind opgevoed wordt door sport, of hebben zij andere verwachtingen?

Het is interessant om te bekijken wat ouders vinden van de uiteindelijke (keuze in) sportbeoefening van het kind en hoe dat in verband ligt met de eigen sportgeschiedenis en beleving van de ouders. Heeft een ouder met een positieve sportbeleving van korfbal net zo veel positieve invloed op een kind wat voor korfbal kiest, als een ouder met een negatieve sportbeleving van korfbal? En heeft het invloed op hoe vaak een ouder komt kijken of hoe veel support die ouder toont als de eigen ervaring van de sport negatief of juist positief was volgens ouders? Heeft het support van de ouder (in verband met de eigen sportbeleving) invloed op hoe lang het kind op de sport blijft (snel afhaken of jarenlang beoefenen)?

In 2015 deed 66% van Nederlandse kinderen (4 tot 12 jaar) wekelijks of vaker aan sport. Het percentage jongens en meisjes dat minimaal wekelijks aan sport doet is nagenoeg gelijk (Volksgezondheid en zorg, 2015). Van dit percentage sportende kinderen doet gemiddeld (alle jongens en meisjes bij elkaar tussen de 4 en 12 jaar) het grootste percentage aan voetbal (namelijk 22,6%), gevolgd door turnen/gymnastiek (12,4%), dansen (9,2%), hockey (8,4%) en zwemmen (6,7%) (Volksgezondheid en zorg, 2015). Opvallend aan deze top 5 is dat zowel teamsporten als individuele sporten afwisselend hoog in de ranking komen. Nadat er gekeken is naar de leeftijd 4 tot 12 jaar, moet er gekeken worden naar de leeftijd van 12 jaar en daar voorbij. Dit zijn namelijk de jaren waarin veel kinderen gaan afhaken in de sport. Volgens het onderzoek naar gezondheid en welzijn van scholieren neemt de (club)sportdeelname en het beweeggedrag onder jongeren tussen 12 en 16 jaar gestaag af. Zo is te zien dat er bij 12-jarigen 80% van de jongeren lid is van een sportvereniging, waar dat 60% procent is bij de 16-jarigen (de Roos & Gommans, 2014). Volgens het Mulier Instituut (Elling & Selten, 2016) verhoogt een positieve ondersteuning van ouders de kans op blijvende participatie, vooral bij meisjes met een niet-westerse etnische achtergrond.

Sport kan in verschillende takken beoefend worden. Zo kan je sport verdelen in solosporten (d.w.z. sporten die voor recreatieve beoefening geen directe tegenstander vereisen), duosporten (d.w.z. sporten waarvan de spelvorm ten minste één tegenstander vereist) en teamsporten (d.w.z. sporten die in teamverband worden beoefend) (Breedveld, Kamphuis, & Tiessen-Raaphorst, 2008). Dit onderzoek zal zich verder verdiepen in solosporten (individuele sport) en teamsport. Volgens de rapportage sport uit 2008 overstijgt het aantal solosporters ruim de hoeveelheid van het aantal duo- en teamsporters.

Sportbeoefening wordt gezien als belangrijk voor de hele ontwikkeling van jeugdigen: het heeft bijvoorbeeld positieve effecten op de persoonlijke ontwikkeling van kinderen onder bepaalde condities. (Turnnidge, Côté, & Hancock, 2014) Er zijn verschillende mensen geweest die onderzoek gedaan hebben naar andere positieve ontwikkelingseffecten van sport bij kinderen. Maar wat houdt ontwikkeling nou eigenlijk in?

Theoretisch kader en verduidelijking terminologie

Al wil men begrijpen wat ontwikkeling precies in houdt, moet er eerst gekeken worden naar de principes en definitie van ontwikkelen. Het ontwikkelingsproces wordt gekenmerkt door drie basisprincipes:

1. Ontwikkeling is een proces dat in een vaste volgorde verloopt. Ook is het proces onder normale omstandigheden onomkeerbaar.
2. Ontwikkeling is cumulatief. Elke ontwikkelingsfase bevat al het voorgaande, waarbij het geheel groter is dan de som der delen.
3. Ontwikkeling gaat altijd in de richting van grotere complexiteit. Dit proces bestaat uit differentiatie (bijv. de ontwikkeling van handmotoriek: die gaat van ongedifferentieerde grijpreflex bij pasgeborene naar het kunnen tekenen met een potlood bij een 5-jarige) en integratie (bijv. een gebrek aan coördinatie tussen zien en bewegen bij een pasgeborene naar een geïntegreerde sensomotoriek bij een 1-jarige, die met duim en wijsvinger een speeltje kan pakken). Differentiatie en integratie leiden steeds weer tot reorganisatie op hoger niveau.

Vanuit deze basisprincipes kan de volgende definitie van ontwikkeling gegeven worden: *ontwikkeling bestaat uit onomkeerbare veranderingen in de tijd die in een vaste volgorde, cumulatief en in de richting van grotere complexiteit verlopen* (Verhulst, 2005). Volgens de 5 C's van positieve jeugdontwikkeling (LERNER, et al., 2012) komt positieve ontwikkeling voort uit bekwaamheid, zelfverzekerdheid, karakter, zorgzaamheid en verbintenis.

Er zijn verschillende gebieden terug te vinden binnen het ontwikkelen. De vier ontwikkelingsgebieden zijn: biologische ontwikkeling, de cognitieve ontwikkeling, de morele ontwikkeling en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Het ontwikkelingsgebied waar deze studie zich in zal verdiepen is de sociaal-emotionele ontwikkeling. De sociaal-emotionele ontwikkeling is de ontwikkeling van je eigen persoonlijkheid, die overeenkomstig is met gedragingen en verwachtingen uit de sociale context. Bij de sociaal-emotionele ontwikkeling hoort onder andere het ontwikkelen van emoties, het temperament en het zelfbeeld van een kind. De sociaal-emotionele ontwikkeling is op te splitsen in de sociale en de emotionele ontwikkeling. De sociale ontwikkeling houdt het krijgen van begrip voor andere mensen en het ontwikkelen van positief gedrag en vaardigheden ten opzichte van de medemens in. Hier valt ook sociale cognitie onder, wat wil zeggen dat het kind kennis heeft van omgangsregels en relaties tussen mensen. De emotionele ontwikkeling wil zeggen dat het kind leert om begrip te krijgen voor de gevoelens van zichzelf en anderen en om daar adequaat mee om te gaan (Karels, 2014).

Onder sociaal-emotionele ontwikkeling valt de term 'emotioneel intelligent'. Iemand is emotioneel intelligent als hij vaardigheden bezit die gericht zijn op zichzelf en op de ander. Enkele belangrijke kenmerken van emotionele intelligentie zijn:

Impulsbeheersing: Het beheersen van allerlei opwellingen en impulsen, dit is in principe de basis voor het beheersen van de emoties. Elke emotie leidt tot een drang om iets te doen, die drang wordt ook wel een impuls genoemd. Wanneer je die drang om meteen iets te doen, kunt beheersen, regeer je over je eigen gevoelens. Zo kun je voorkomen dat ze bezit van je nemen en je denken te veel beïnvloeden of zelfs uitschakelen. Een (sport)voorbeeld van slechte impulsbeheersing is bijvoorbeeld

nadat de scheidsrechter je af fluit voor een overtreding, uit frustratie/woede de bal wegtrappen zodat de tegenstander hem niet meteen kan nemen.

Doorzettingsvermogen: Je moet vermogens hebben om jezelf te kunnen motiveren als het even niet mee zit. Uit vele onderzoeken blijkt dat niet alleen de verstandelijke vermogens, maar ook het hebben van doorzettingsvermogen bepaalt wat iemand kan bereiken in zijn leven. Het hebben van doorzettingsvermogen is heel belangrijk voor het bereiken van bepaalde doelen. Mensen die heel slim zijn, maar zichzelf niet aan kunnen sporen om door te zetten als het tegenzit, bereiken doorgaans minder dan anderen met minder verstand die zichzelf wél kunnen motiveren.

Emoties beheersen: Het is een belangrijke vaardigheid om je eigen stemmingen te beheersen en te kunnen voorkomen dat chaos je denkvermogen overmeestert. Dit sluit nauw aan bij het beheersen van impulsen, wat al eerder genoemd is. Wanneer je kan vaststellen dat je in een bepaalde (negatieve) stemming bent, kun je pogingen ondernemen om die stemming te veranderen. Je beheerst je je emoties, als die pogingen slagen. Het onderkennen en beheersen van emoties kan veel ruzies en problemen voorkomen. Wanneer je bijvoorbeeld moe bent en je je daardoor geprikkeld en humeurig voelt, is het verstandig om extra alert te zijn op bepaalde gevoelens die de overhand kunnen nemen. Er is in zo'n geval maar heel weinig nodig om kwaad te worden, terwijl dat voorkomen zou kunnen worden door het beheersen van je emoties.

Empathie: Een emotionele vaardigheid die gericht is op de ander is empathie. Deze term betekent ook wel inlevingsvermogen, je kunnen verplaatsen/inleven in de gevoelens van anderen. Dit vloeit voor een belangrijk deel voort uit zelfkennis. Als je je eigen gevoelsleven goed kent, weet je vaak veel over de gevoelens die andere mensen bezig kunnen houden. Zo kan je inzien waarom iemand doet wat hij doet, omdat je aanvoelt dat diegene in een bepaald humeur is. Zo kan ook het hebben van empathie veel moeilijkheden voorkomen, door aan te voelen als iemand moe/prikkelbaar is, en je je daarin kunt verplaatsen (Goleman, 2013).

Nu er verduidelijking gecreëerd is in wat ontwikkeling nou precies inhoudt en welke vormen van ontwikkeling er bestaan, kan er verdiepend gekeken worden naar wat sport en bewegen voor invloed heeft op die ontwikkeling. Er wordt beweerd dat doelbewuste betrokkenheid bij PESS (=Physical Education and School Sports) potentieel positief sociaal gedrag (zoals medewerking, persoonlijke verantwoordelijkheid en empathie) bij jongeren op kan wekken en om een aantal hedendaagse sociale problemen aan te pakken die gerelateerd zijn aan problematisch jeugdgedrag zoals: depressie, misdaad, spijbelen en alcohol- of drugsmisbruik (Bailey, et al., 2009). Dit onderzoek suggereert dat het de sociale en educatieve processen zijn binnen PESS, en niet de type activiteit zelf, die de essentiële elementen zijn bij het bewerkstelligen van gedragsverandering. Zo wordt er beweerd dat de waarde van PESS ligt in het verwerven en het opeenstapelen van verschillende persoonlijke, sociale en sociaal-morele vaardigheden die op hun beurt kunnen dienen als maatschappelijk kapitaal om jongeren in staat te stellen succesvol (en acceptabel) te functioneren in een breed scala aan sociale situaties. Discussie over de beweerde sociale voordelen van betrokkenheid bij PESS is grotendeels gebaseerd op de overtuiging dat de aard van de lichamelijke activiteit het een geschikt middel maakt voor de bevordering van persoonlijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid en de ontwikkeling van pro-sociale vaardigheden. Het sociale element van deelname en beter gezegd de noodzaak voor mensen om gezamenlijk, in samenhang en constructief te werken, wordt verondersteld de ontwikkeling van een aantal vaardigheden zoals vertrouwen, gemeenschapsgevoel, empathie, persoonlijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid en samenwerking aan te moedigen. In een onderzoek naar jeugd en of zij door betrokkenheid in middelbare schoolsport levensvaardigheden (life skills) leren

kwam naar voren dat 75% van de proefpersonen gedrag/houdingen lieten zien die in samenhang waren met het concept van initiatief. Initiatief werd in deze studie beschreven door aspecten als realistische doelen stellen, het leren van tijd management en het nemen van verantwoordelijkheid voor zichzelf. Bij het concept respect waren er geen voorbeelden gevonden van studenten-atleten die respect tonen in het kader van de bredere maatschappij. In plaats daarvan spraken ze over respect voor de subcultuur van voetbal. Elf studenten-atleten (91,7%) meldden gegevens in overeenstemming met dit concept. Voorbeelden hiervan werden beschreven als een handje aan je tegenstander geven na de wedstrijd, ook als je de wedstrijd verloren hebt. Het derde concept had betrekking op hoe studenten-atleten leerden om samen te werken als team en leerden over leiderschap en communicatie. Teamwork en leiderschap waren de enige concepten waarvan de student-atleten dachten dat het naar andere gebieden van hun leven overgebracht was. Alle studenten (100%) gaven dan ook aan dat zij dit concept geleerd hadden door schoolsport (Holt, Tink, Mandigo, & Fox, 2008).

Côté en Hay (2002) suggereren dat sport een vruchtbare omgeving is voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden zoals samenwerking, assertiviteit, verantwoordelijkheid, empathie en zelfbeheersing. Jeugd die in sport betrokken is toont vaak discipline en toewijding volgens Shogan (1999). Maar ook veel onderzoekers zoals Gilman (2001) beweren dat de betrokkenheid van jongeren in gestructureerde activiteiten, zoals sport, muziek en kunst positieve psychologische en emotionele ontwikkeling bevordert. Larson (2000) stelt dat initiatief, een belangrijk onderdeel van de positieve sociale ontwikkeling van jongeren, ook via deze gestructureerde activiteiten kan worden ontwikkeld. Dit initiatief wordt ontwikkeld door de aanwezigheid van intrinsieke motivatie, gezamenlijke betrokkenheid en dat deze in de loop van de tijd plaats vinden. Met dat laatste wordt bedoeld dat initiatief een tijdelijke boog van inspanning gericht op een doel omvat, een boog die tegenslagen, re-evaluaties en aanpassing van strategieën kan omvatten. In een onderzoek naar de psychologische en sociale voordelen van sport en lichamelijke activiteit (Wankel & Berger, 1990) wordt er verwezen naar een theoretisch model van Mihaly Csikszentmihalyi. Het model is gebaseerd op het uitgangspunt dat vier belangrijke soorten consequenties van groot belang zijn bij het evalueren van elke sportactiviteit. Twee van deze gevolgen zijn op individueel niveau: persoonlijke plezier en persoonlijke groei; terwijl er twee op gemeenschappelijk niveau zijn: sociale harmonie/integratie en sociale groei/verandering. Wat dit model betreft, is een ideale sportactiviteit, een die aanzienlijk bijdraagt aan alle vier de soorten uitkomsten.

Om verder in te gaan op het verschil tussen team en individuele sport met betrekking tot de sociaal-emotionele ontwikkeling kan er gekeken worden naar een onderzoek bij jonge sporters op een Canadese middelbare school. Hier is er gekeken naar het verschil tussen team- en individuele sporters bij de ontwikkeling van het karakter. Opvallend aan de resultaten is dat er een verschil gemaakt werd in de ontwikkeling van het sociale karakter, en de ontwikkeling van het morele karakter. Na het vergelijken van die twee kwam eruit dat de teamsporters alleen sociale punten in hun top 3 hadden staan, maar de individuele sporters hadden zowel sociale als morele punten in hun top 3 staan. Hier kan uit geconcludeerd worden dat teamsporters het sociale aspect belangrijker vinden dan het morele aspect. Teamsporters gaven aan dat zij aspecten als samenwerken in het team, opkomen voor elkaar, niet snel opgeven en trouwheid belangrijke punten vinden in de ontwikkeling van hun sociale karakter. De individuele sporters gaven aan dat zij leerden alles te geven. Verder geven deze sporters aan dat zij sportiviteit, eerlijkheid en respect belangrijke punten vinden in de ontwikkeling van hun morele karakter (Camiré & Trudel, 2010).

Bij een exploratieve studie naar sport en sociaal-emotionele ontwikkeling in het basisonderwijs werden de meningen van zowel leerlingen als leerkrachten onderzocht. Leerkrachten vonden

individueel sportende meisjes socialer dan individueel sportende jongens, terwijl zij geen verschil maakten tussen teamsportende jongens en teamsportende meisjes. Opvallende resultaten waren dat naar de meningen van de leerkrachten, de individuele sporters socialer waren en vaker pesten vermeden dan de teamsporters. Individueel sportende leerlingen bleken zichzelf meer als groepsmensen te beschouwen dan teamsportende leerlingen, terwijl individueel sportende leerlingen zichzelf minder populair vonden dan teamsportende leerlingen. Ook vonden de teamsporters zichzelf assertiever, vredelievender en socialer dan de individuele sporters (de Jong, Bosman, & Bakker, 2003).

Wat voor invloed de eigen sportbeleving en ervaring van ouders hebben op de sportkeuze van hun kinderen kwam in een onderzoek naar de invloed van ouderlijke betrokkenheid in jeugdsport (Knight, Dorsch, Osai, Haderlie, & Sellars, 2016). Uit de resultaten bleek dat veel kinderen betrokken waren bij dezelfde sporten als hun ouders, en ouders vonden dat dit de kwaliteit van hun eigen betrokkenheid beïnvloedde. Een proefpersoon gaf bijvoorbeeld aan dat omdat hij competitief volleybal speelt, en zijn vrouw competitief voetbal speelt, hun kinderen meer blootgesteld werden aan die sporten dan aan andere sporten. Ook gaven die ouders aan dat hun kinderen niet veel interesse hadden in andere sporten, maar dat het desondanks voor hen moeilijk geweest was om de betrokkenheid van hun dochter op dezelfde manier te ondersteunen als voor voetbal en volleybal als dit toch wel het geval was. In hetzelfde onderzoek werd aangetoond dat de betrokkenheid van de ouders werd beïnvloed door hun doelen of meningen over sport, waarvan veel gebaseerd waren op hun eigen sportieve ervaringen. Proefpersonen geven aan dat zij willen dat hun kinderen dezelfde dingen krijgen die zij zelf hebben gekregen van sporten. Ook richten zij zich, in lijn met de voordelen die zij zelf bij jeugdsport associëren, op de leerervaringen en levensvaardigheden die hun kinderen kunnen ontwikkelen. Punten die daarbij genoemd werden waren: spelen met respect voor tegenstander en coach, altijd de beste proberen te zijn en over het algemeen leerzame momenten uit positieve en negatieve gebeurtenissen halen.

'Sense making' is het proces waarmee mensen werken om problemen of gebeurtenissen te begrijpen die nieuw, dubbelzinnig, verwarrend of op een andere manier met de verwachtingen in strijd zijn. Sense making veronderstelt dat mensen iets creëren, waarna ze vervolgens focus leggen op hun interpretatie en verder handelen op die interpretaties. In het concreet geven mensen betekenis aan gebeurtenissen en dagelijkse praktijken om ze te kunnen begrijpen en te verwezenlijken. Mensen kaderen hun sense making in betekenisystemen of frames die door de context of omgeving worden verschaft. Deze frames geven aanwijzingen of tastbare resultaten, zodat een mens zonder veel vooruit te denken kan handelen. Het doel van het sense making proces is om duidelijkheid, orde en een gevoel van rationaliteit te geven aan de dubbelzinnigheid waarmee men omringd is. Het gaat meer om plausibiliteit dan dat het gaat over feitelijke waarheid. Mensen verklaren gebeurtenissen op een logische manier op basis van hun ervaringen in het verleden en doen dat door interactie met anderen. Om een sport gerelateerd voorbeeld te geven kan er gekeken worden naar het onderzoek van Smits, Jacobs en Knoppers (2017). Hier wordt elite jeugdsport onder de loep genomen. Zij beweren dat elite jeugdsport een betwiste en complexe, dus daarom een dubbelzinnige plek is. Sommige praktijken kunnen inbreuk doen op kinderrechten en het idee dat jeugdsport een positieve pedagogische plaats moet zijn. Emotioneel misbruik kan leiden tot chronische lichamelijke en/of psychologische problemen, maar toch lijken deze praktijken nog steeds wereldwijd voor te komen. Dit betekent dat een sense-making perspectief met in het bijzonder een focus op dubbelzinnigheid geschikt kan zijn om de voortzetting van zulke praktijken te onderzoeken die de beste belangen van een kind in de jeugdsport van elite schenden.

Sensemaking begint met drie elementen: een frame, een cue en een verbinding. Frames en cues kunnen worden beschouwd als woordenlijsten waarin er meer abstracte woorden zijn (frames) en op minder abstracte woorden (cues) wijzen en bevatten. Die cues worden in de context (die gecreëerd

wordt door inbegrepen woorden) weer waarneembaar. Betekenis binnen de woordenschat is relationeel. Een cue in een frame is zinvol, niet alleen de cue of alleen het frame.

Omdat er sprake is van een explorerend onderzoek naar de verwachtingen en meningen van ouders en er daar nog weinig/geen onderzoek naar gedaan is, zal er in dit onderzoek gebruik worden gemaakt van 'Sense making'. Sense making vindt voornamelijk plaats in organisaties, maar omdat er in dit onderzoek zowel door de ouders als de onderzoekers betekenis gegeven moet worden aan nieuwe situaties door opgedane ervaringen in het verleden, zal sense making als overkoepelende theorie gezien worden waarbinnen dit onderzoek gewerkt wordt (Weick, 1995).

Vraagstelling en Hypothese

De onderzoeksvraag die door middel van dit onderzoek beantwoord wordt, is: "In hoeverre is er een verband tussen eigen sportbeleving en de meningen en verwachtingen van ouders over de bijdrage van (team)sportbeoefening aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind van 9 t/m 11 jaar in een dorpscultuur?". De subvragen van dit onderzoek zijn: "Wat is het verschil tussen vaders en moeders in de mening over opgedane sociaal-emotionele ontwikkeling naar aanleiding van eigen sportbeleving en wat is het verschil in verwachtingen?", "Heeft eigen sportgeschiedenis en beleving invloed op de sportrichting (keuze) van het kind?" en "Heeft eigen sportgeschiedenis en beleving invloed op de betrokkenheid bij de sportbeoefening van het kind?". Vanwege het explorerende karakter van dit onderzoek is een hypothese niet van toepassing, het is afwachten wat de resultaten zullen laten zien. Wel kunnen de ideeën en verwachtingen van de onderzoeker beschreven worden:

De hypothese die bij de onderzoeksvraag gesteld wordt, is de verwachting dat er een verband te vinden is tussen de sportgeschiedenis van de ouders en de mening/beleving van de ouders over het sporten van hun kinderen. Verwacht wordt dat ouders die vroeger dezelfde sport hebben beoefend als hun kind nu, andere meningen en verwachtingen hebben dan ouders die zelf geen ervaring met de sport hebben. Ook wordt er verwacht dat er een verschil zal zijn in verwachtingen bij ouders die (vroeger) zelf een teamsport beoefend hebben of nog steeds beoefenen in vergelijking met ouders die (vroeger) zelf een individuele sport beoefend hebben of nog steeds beoefenen. Verder denk ik dat ouders die zelf een positieve sociaal-emotionele ontwikkeling hebben ervaren door op een bepaalde sport te hebben gezeten, deze sport richting ook aan hun kinderen voor zullen leggen of zelfs de keuze voor de kinderen te maken. Ook denk ik dat de betrokkenheid van de ouders invloed heeft op de meningen, waarbij die betrokkenheid weer in verband staat met eigen sportgeschiedenis.

Methode

Beschrijving populatie

De interviews zijn afgenomen bij ouders van kinderen die op hockey en schaatsen zitten. Hockey en schaatsen zijn erg populaire sporten in de regio Rijkswatering en Roelofarendsveen, waardoor er vrij makkelijk ouders voor te vinden waren. Dit maakte het voor de onderzoeker toegankelijker om veel verschillende proefpersonen te kunnen interviewen die relatief in de buurt zitten. Aangezien het onderzoek gericht is op een dorpscultuur, werd er gekeken naar een gebied waar zowel een hockeyclub als een schaatsvereniging in de buurt gevestigd is. De hockeyclub is gevestigd in Rijkswatering (ca. 1600 inwoners) en de schaatsvereniging is gevestigd in Roelofarendsveen (ca. 7000 inwoners). De twee verenigingen liggen 5,8 kilometer van elkaar vandaan en liggen in naastgelegen dorpen.

Er zijn van elke sport 2 vaders en 2 moeders geïnterviewd, dus in totaal 8 ouders (4 vaders en 4 moeders). Dit zijn ouders van kinderen van 9 t/m 11 jaar. Kinderen in deze leeftijdscategorie zitten in de schoolleeftijd. De schoolleeftijd (6 tot 12 jaar) is de leeftijd waarin veel kinderen kennis maken met sport, en hier hun draai in gaan vinden. Deze leeftijdscategorie is geschikt voor het onderzoek doordat het een middelpunt is van de (sociaal-emotionele) ontwikkeling van kinderen in de schoolleeftijd. Door deze leeftijdscategorie te nemen kunnen de meningen van de ouders gevraagd worden over wat de voorgaande jaren van sport voor de kinderen betekent heeft in de schoolleeftijd van 6 t/m 8 jaar (de jaren wanneer kinderen over het algemeen beginnen met sporten) gekeken naar hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Door te vragen naar wat de ouders verwacht hadden van de sportbeoefening van hun kind en wat deze zal bijdragen aan hun latere sociaal-emotionele ontwikkeling (in de adolescentie en de jaren daarna) wordt het tegengestelde gevraagd van de meningen. De meningen gaan namelijk over de voorgaande jaren en de verwachtingen over de toekomstige jaren.

De leeftijden van de ouders liepen van 35 tot 51 jaar, met een gemiddelde leeftijd van 42,6. Bij de moeders liepen de leeftijden van 35 tot 47 jaar, met een gemiddelde van 40,5. Bij de vaders liepen de leeftijden van 40 tot 51 jaar, met een gemiddelde leeftijd van 44,8.

De interviews zijn afgenomen worden bij ouders van twee verschillende verenigingen: hockey vereniging Alkemade en schaatsvereniging Alkemade. Deze verenigingen liggen in een straal van 6 km bij elkaar vandaan, waardoor de sociaaleconomische achtergrond van de geïnterviewden vergelijkbaar is.

Beschrijving procedure

Om geschikte proefpersonen voor het onderzoek te vinden is er contact opgenomen met bovengenoemde verenigingen om te vragen of zij geschikte ouders voor het onderzoek hadden (die binnen het gewenste profiel vallen) en zij de contactgegevens van die ouders aan de interviewer (ikzelf) door konden geven. Ook is aan het bestuur van de vereniging gevraagd of de contactgegevens van de coach/manager van het D-team (voor hockey) door gegeven kon worden, omdat kinderen in de D vaak rond de leeftijd zijn van de gewenste leeftijdscategorie in dit onderzoek (namelijk 9-11 jaar). Aan die coach/manager is ook gevraagd om contactgegevens van geschikte ouders door te geven. Wanneer de contactgegevens van die ouders bekend waren is daar per mail of telefonisch contact mee opgenomen, om daar een passende afspraak mee te maken. De interviews hebben plaats gevonden op een plek die het meest handig uit kwam voor de ouders, hetzij op de vereniging of bij hun thuis. Wel is er rekening mee gehouden dat de interviews plaats vonden in een rustige/stille omgeving.

Meetinstrumenten

Om antwoord te krijgen op de onderzoeksvraag is er in dit onderzoek gebruik gemaakt van interviews die zijn afgenomen bij ouders van sportende kinderen. Een interview is een vorm van ondervragen

waarbij een interviewer één of hooguit enkele personen tegelijkertijd ondervraagt. Er zijn meerdere vormen interviews mogelijk. Omdat dit een explorerend onderzoek is, is er gekozen voor een semigestructureerd interview, ook wel halfopen interview genoemd. Bij een semigestructureerd interview zijn er voor aanvang van het gesprek onderwerpen op papier gezet die besproken zullen worden. De gesprekspartner kan in zijn eigen woorden zijn antwoorden formuleren, maar kan niet het gespreksonderwerp bepalen. (Bruinooge, 2016) De richting van de interviews is dus al bepaald, maar er valt niet te voorspellen wat de ouders voor antwoord zullen geven waardoor er mogelijkheid is om af te wijken van de topic list. Doordat er gevraagd wordt naar de verwachtingen en meningen van de ouders is een meting door middel van een interview noodzakelijk nodig, omdat er echt volledig beschrijvend antwoord gegeven moet worden, wil de interviewer een idee krijgen van wat de proefpersonen bedoelen. Toch blijft een onderzoek over de verwachtingen en meningen van iemand lastig, omdat je nooit helemaal in het hoofd van die ander zal kunnen kijken. Er zal dus ook zo goed mogelijk door gevraagd moeten worden om een zo goed mogelijk beeld te krijgen.

De interviews zijn voorbereid door een samengestelde topic list op basis van verschillende onderwerpen: eigen sportbeleving, sportbeoefening van kind(eren), meningen over sportbeoefening kind(eren) en verwachtingen van sportbeoefening kind(eren).

Eigen sportbeleving:

Eerst zijn er gedwongen respons vragen gesteld over de eigen betrokkenheid van ouders in jeugdsport en hun huidige betrokkenheid in sport. Afhankelijk van de gegeven antwoorden is er doorgevraagd bij dat deel van de vragen. Vervolgens zijn er verschillende open vragen gesteld waarbij er gevraagd wordt om de eigen ervaring/verleden in jeugdsport te beschrijven en de voordelen en/of nadelen van die deelname te benoemen. Deze vragen kunnen al gericht worden op de opgedane positieve gevolgen in sociaal-emotionele ontwikkeling naar eigen ideeën.

Sportbeoefening van kind(eren):

Hierbij zijn vragen gesteld over de sportbeoefening van het kind. Wat voor sport doet het kind nu? Welke sporten heeft het gedaan? Voor hoe veel jaar? Hoe is het kind op deze sport gekomen, eigen keuze of keuze van ouders? Op welk niveau wordt de sport beoefend? Wordt er plezier beleefd aan de sport? De vragen bij dit onderwerp zullen vooral dienen als een situatieschets en om een beeld te creëren bij de antwoorden op de vragen over de verwachtingen en meningen.

Meningen sportbeoefening kind(eren):

Hierbij zijn er vragen gesteld over wat de ouder voor mening heeft over de ontwikkeling van het sociaal-emotionele aspect tot nu toe, en hoe dat in verband staat met de sport. Wat hebben de voorgaande jaren van sport in die bepaalde richting voor invloed gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Was dit positief of negatief, of zelfs neutraal? In hoeverre zijn de verwachtingen van het kind uitgekomen? Had de ouder gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat voor bijdrage heeft gehad aan eigen ontwikkeling?

Verwachtingen sportbeoefening kind(eren):

Hierbij zijn vragen gesteld over wat de ouder verwacht dat de gekozen sport(richting) voor invloed zal hebben op de verdere sociaal-emotionele ontwikkeling het kind (richting de adolescentie). Wat verwacht de ouder dat het kind nog zal opsteken in die ontwikkeling als er gekeken wordt naar eigen ontwikkelde aspecten door de sport die de ouder vroeger beoefende?

Data-analyse

Alle interviews zijn opgenomen door middel van een spraak recorder of een dictafoon. De opgenomen interviews zijn beluisterd en handmatig uitgeschreven door de interviewer. Na het uitschrijven van de

interviews zijn opvallende antwoorden/opmerkingen gemarkeerd en genoteerd. Er is een onderverdeling gemaakt in vaders en moeder, ouders die zelf teamsport hebben gedaan en ouders die zelf individuele sport hebben gedaan. Daaruit volgend is de sportbeoefening van de kinderen ook verdeeld onder de ouders, waardoor er uiteindelijk overzichtelijk te zien is welke ouders dezelfde sport(richting) beoefenden als hun kinderen en welke niet. Ook zijn de verwachtingen en meningen van de ouders genoteerd onder de verschillende sporten en genoteerd of het kind zelf gekozen heeft om de sport te gaan doen (en de motivatie daar achter). De interviews zijn op deze manier ontleed en naast elkaar gelegd, waardoor de opvallende verschillen en overeenkomsten duidelijk naar voren komen en er een conclusie geformuleerd kon worden. Er werd in deze data-analyse gebruik gemaakt van optioneel toetsende statistiek.

Resultaten

De interviews zijn afgenomen met als hoofd onderzoeksvraag: 'In hoeverre is er een verband tussen eigen sportbeleving en de meningen en verwachtingen van ouders over de bijdrage van (team)sportbeoefening aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind van 9 t/m 11 jaar in een dorpscultuur?' De interviews zijn afgenomen bij acht ouders van dochters van 9 tot 11 jaar oud. Van de dochters deden vier meisjes aan hockey en vier meisjes aan schaatsen. De resultaten zullen worden onderverdeeld in de topics zoals ook de interviews zijn ontworpen.

Eigen sportgeschiedenis en beleving

Van alle ouders deed vroeger 50% aan een individuele sport, waarvan 75% moeders. De andere 50% deed aan zowel een individuele als een teamsport, waarvan 75% vaders (diagram 1). Dit betekent dat er geen enkele ouder niet op een sport zat, en ook geen enkele ouder alleen maar een teamsport deed. Van de acht ouders deden twee ouders hun sport op topsport niveau, de andere ouders deden hun sport op recreatief niveau. Bij elke ouder was de sport een eigen keuze, dus niet een (gedwongen) keuze van de ouders. Redenen die gegeven worden voor de keuze zijn: invloed van ouders/gezin invloed van vrienden, geheel eigen keuze en een combinatie van bovengenoemde redenen (diagram 2). Elke ouder geeft aan een goede ervaring gehad te hebben in zijn/haar sport. Twee van de acht ouders geven aan de sport nog steeds te doen. Redenen die gegeven worden voor het stoppen met de sport zijn: blessures, niet genoeg motivatie, niet genoeg tijd, niet veel leden meer over en overige redenen.

Diagram 1: Type sportbeoefening ouders

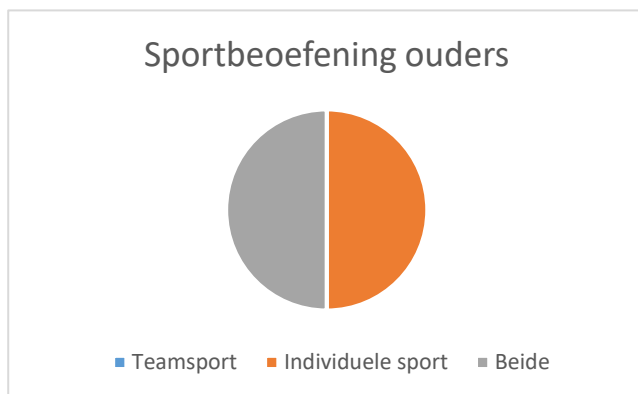

Diagram 2: Redenen voor keuze sport(en)

De voordelen die ervaren zijn bij de ouders die beide type sporten deden zijn het sociale/gezelligheid en een combinatie van verschillende redenen zoals fit blijven, energie kwijt kunnen en al genoemde redenen. De voordelen die ervaren zijn bij de ouders die een individuele sport deden waren het leren van doorzetten/mentaliteit, de diversiteit die de sport bracht, het sociale/gezelligheid en een combinatie van verschillende redenen. De nadelen die ervaren zijn bij de ouders die beide type sporten deden zijn het veel zelf moeten regelen van dingen, doorzetten moeilijk vinden door veel verliezen en geen ervaren nadelen. De nadelen die ervaren zijn bij de ouders die een individuele sport deden zijn het missen van sociale ontwikkeling, dat er veel tijd in gaat zitten en te veel zelfredzaamheid. Wat er opgestoken is op sociaal-emotioneel gebied door de sport is er van de ouders die alleen een individuele sport deden bij 25% impulsbeheersing genoemd, bij 50% omgaan met verlies en omgaan met mensen en bij 75% doorzettingsvermogen (diagram 3). Dit was bij de ouders die beide type sporten deden bij 25% doorzettingsvermogen, empathie, impulsen beheersen, omgang met verlies en verschil in mensen accepteren. Bij 50% emoties beheersen en bij 75% omgang met mensen

(diagram 4). Elke ouder geeft aan nog steeds te sporten. Van de ouders die vroeger alleen een individuele sport gedaan hebben, geeft drie van de vier aan nog dezelfde sport als vroeger te doen. Redenen hiervoor zijn gezelligheid (1/4), gezondheid/fit blijven (2/4) en voor het sporten zelf (2/4). Van de ouders die vroeger allebei de typen sport hebben geeft twee van de vier aan nog dezelfde sport als vroeger te doen. Redenen hiervoor zijn gezelligheid (1/4), fit blijven (1/4) en voor het sporten zelf (4/4).

Diagram 3: Wat individueel sportende ouders hebben opgestoken op sociaal-emotioneel gebied

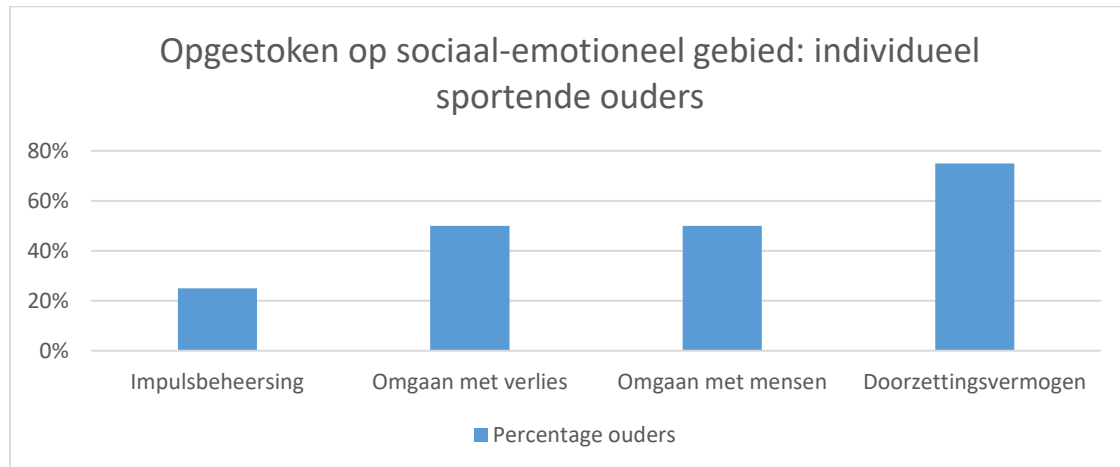
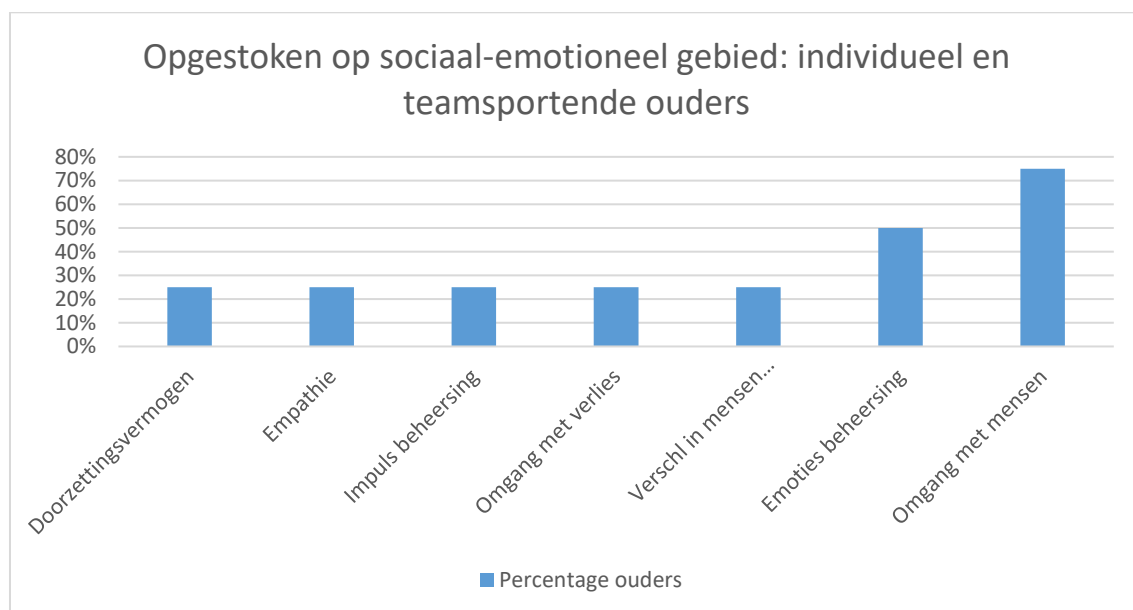

Diagram 4: Wat individueel en teamsportende ouders hebben opgestoken op sociaal-emotioneel gebied

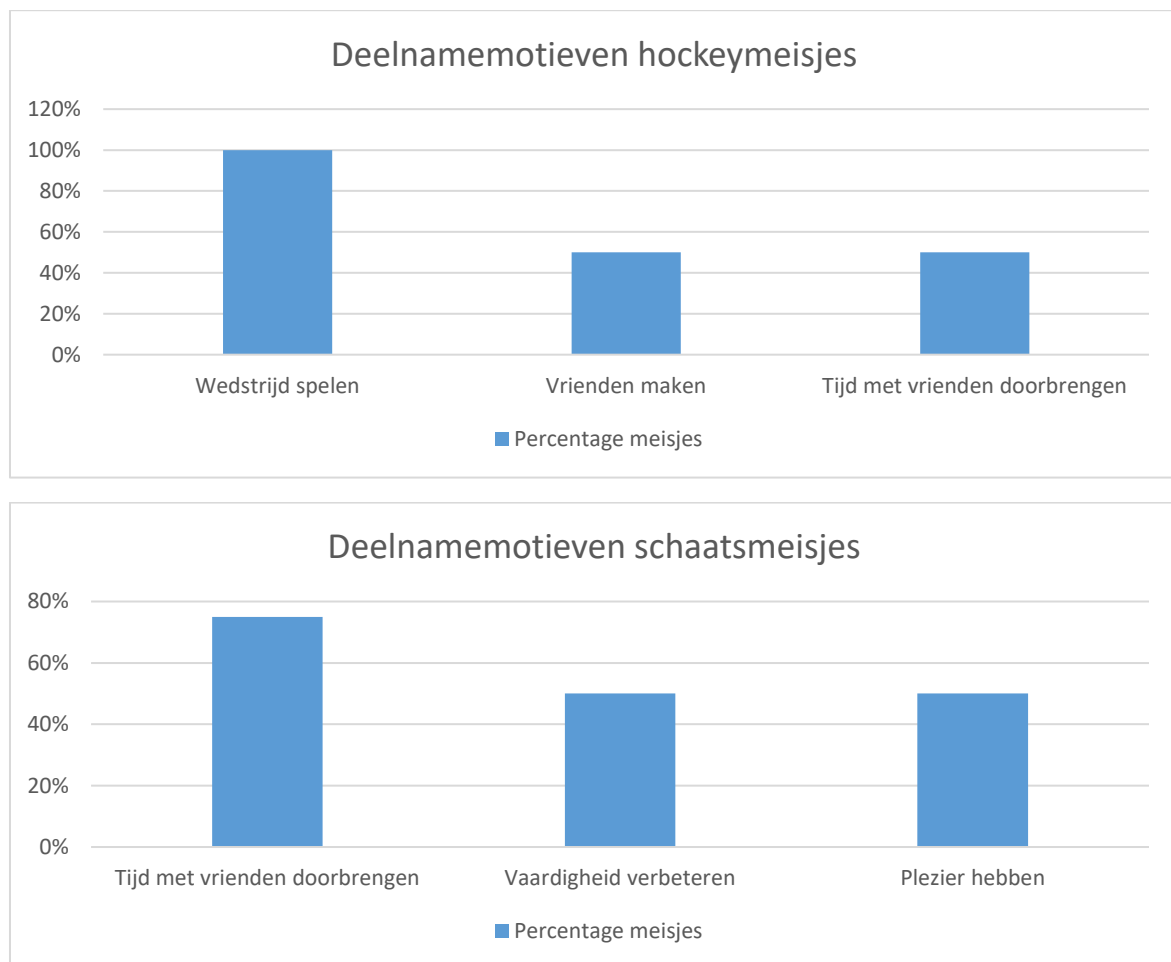
Sportbeoefening van het kind

Naast de sporten waar het interview over ging (hockey of schaatsen), doen alle kinderen daarnaast ook nog aan een andere sport. Opvallend is dat alle meisjes die op hockey zitten, naast een teamsport ook nog een individuele sport doen/gedaan hebben. Maar ook alle meisjes die op schaatsen zitten doen naast een individuele sport ook nog een teamsport doen of hebben die gedaan. Bij hockey geeft 75% van de ouders aan dat het de eigen keuze van het kind was om te gaan hockeyen. De kinderen zijn geïnspireerd door een broer/zus, zijn er via school op gekomen of zijn er helemaal zelf op gekomen. Een vader geeft aan dat hij de keuze voor zijn dochter gemaakt heeft (25%). Deze keuze was bewust

voor een teamsport en staat in verband met de eigen sportgeschiedenis (ook hockey) en positieve beleving. Bij schaatsen geeft elke ouder aan dat het de eigen keuze van het kind was om te gaan schaatsen. Redenen die genoemd worden zijn geïnspireerd worden door ouders en geïnspireerd worden door broer/zus. Als deelnamemotieven wordt er bij hockey door de ouders genoemd dat wedstrijd spelen (100% van de kinderen), vrienden maken (50%) en tijd met vrienden doorbrengen (50%) het leukste wordt gevonden door de dochters. Bij schaatsen is dit tijd met vrienden doorbrengen (75%), vaardigheid verbeteren (50%) en plezier hebben (50%) (diagram 5). Veel kinderen hebben meer dan een motief, dit geeft een vader bijvoorbeeld aan na de vraag wat zijn dochter volgens hem het leukste vindt van hockey:

- *‘Wedstrijd spelen. Nou ja ze is gewoon vrij fanatiek en ze kan het ook wel aardig, en dat merkt zij ook. Ze vindt het gewoon leuk om doelpunten te maken en wedstrijden te winnen. Maar na de wedstrijd spreken ze met elkaar af om te gaan spelen, dus wat dat betreft is het wel leuk dat ze naast haar klasgenootjes ook andere vriendinnetjes heeft. En volgens mij vindt zij dat ook wel echt leuk, vrienden maken en dus tijd met vrienden doorbrengen is ook wel een belangrijke.’*

Diagram 5: Deelnamemotieven van de hockey- en schaatsmeisjes volgens ouders

Bij de motieven van de ouders van de meisjes die hockeyen geeft 25% aan dat ze het belangrijk vinden dat hun kind zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen leert krijgen en plezier heeft. Lerende samenwerken en ontwikkelen op sociaal gebied geven 50% van de ouders aan dat ze dat van belang vinden. Bij schaatsen geeft 25% van de ouders aan dat ze het belangrijk vinden dat hun kind beweegt en doorzettingsvermogen leert, 75% geeft aan dat ze het belangrijk vinden dat hun kind plezier heeft.

Bij de vraag waarom de ouders deze dingen belangrijk vinden komt vaak naar voren dat zij vinden dat dat hun kind daar later in het leven profijt van heeft omdat je zulke dingen gebruikt in het dagelijks leven:

- *‘Samenwerken en zelfvertrouwen krijgen. Sociale ontwikkeling, dus dat ze leert met verlies om te gaan en leert te delen (dus niet alleen zelf te willen spelen maar het samen te willen doen). (Op de vraag waarom) Nou zulk soort dingen kom je in het dagelijks leven natuurlijk ook tegen. Omgaan met teleurstellingen, samenwerken, vrienden maken, zulk soort dingen. Dit zijn allemaal eigenschappen die ze later kan gebruiken.’*

Geen enkele ouder vindt het van belang dat zijn/haar kind goed presteert. Wel vinden de ouders het belangrijk dat hun dochter hun best doet en/of plezier heeft. Van de hockey ouders vindt 50% dat het niet de taak is van de hockeyvereniging om naast sportactiviteiten ook sociale aspecten aan kinderen bij te brengen. De andere 50% vindt dit wel, en noemt daar bij sociale aspecten als omgang met mensen en eigen karakter ontwikkelen. Van de schaats ouders vindt 75% van de ouders het niet de taak van de schaatsvereniging, de 25% die dit wel vindt noemt respectvolle omgang met mensen (coach) als sociaal aspect wat bijgebracht moet worden. Opvallend is dat een van de hockey ouders het bijbrengen van sociale aspecten belangrijker vindt dan het hockeyen zelf:

- *‘Ja, dat vind ik wel. Nee ja tuurlijk goed hockeyen is hartstikke leuk en het maakt me ook wel trots als ik zie dat ze het zo goed doet, maar ik vind het het belangrijkste dat ze haar eigen karakter ontwikkelt door een teamsport te doen. Ze was altijd vrij terughoudend en nu is het gewoon een meisje die heel veel van zich afbijt en zich niet zomaar op de kop laat zitten. En ja als er een keer een vriendinnetje zegt van ‘nou ik wil even niet met je spelen’ dan zit ze niet in zak en as maar zegt ze ‘nou ja dan niet, volgende keer beter’ en dat had ze voorheen echt niet. Ik ben ervan overtuigd dat dat door de hockey stukken beter is geworden.’*

Van de hockeyouders die aantonen dat zij het wel belangrijk vinden dat er sociale aspecten bijgebracht worden geeft de ene ouder aan dat dit de taak van de coach hoort te zijn en de andere ouder geeft aan dat dit zowel door trainer als coach moet gebeuren. De coach wordt door beide ouders capabel genoeg gevonden om sociale vaardigheden bij te brengen, maar de trainers worden niet altijd even capabel geschat. Dit komt volgens de ouder doordat alle trainers van de club nog erg jong zijn.

Alle hockey ouders geven aan een actieve rol te hebben in de sportbeoefening van hun kind en/of bij de vereniging. Dit zijn taken zoals fluiten, coachen, barcommissielid, organisator maar ook elke ouder zit in de schema's voor rij-, was- en fruitbeurten. Elke ouder geeft aan bijna elke wedstrijd bij zijn/haar dochter te kijken, behalve als het echt niet anders kan. Van de schaatsouders geeft 50% aan een actieve rol binnen de vereniging te hebben zoals trainer, vrijwilliger en organisator. Ook geeft die helft aan bij elke wedstrijd erbij te zijn. De andere 50% van de schaatsouders geeft aan niet zo actief te zijn binnen de vereniging, maar wel bij elke wedstrijd te gaan kijken. Deze ouders geven aan dat de reden dat zij niet actief zijn binnen de vereniging komt doordat zij geen affiniteit met schaatsen hebben omdat het niet hun eigen sport is, hierdoor hebben zij geen behoefte aan betrokkenheid. Hierbij is er geen opmerkelijk verschil te zien tussen vaders of moeders.

Meningen over de sportbeoefening van het kind

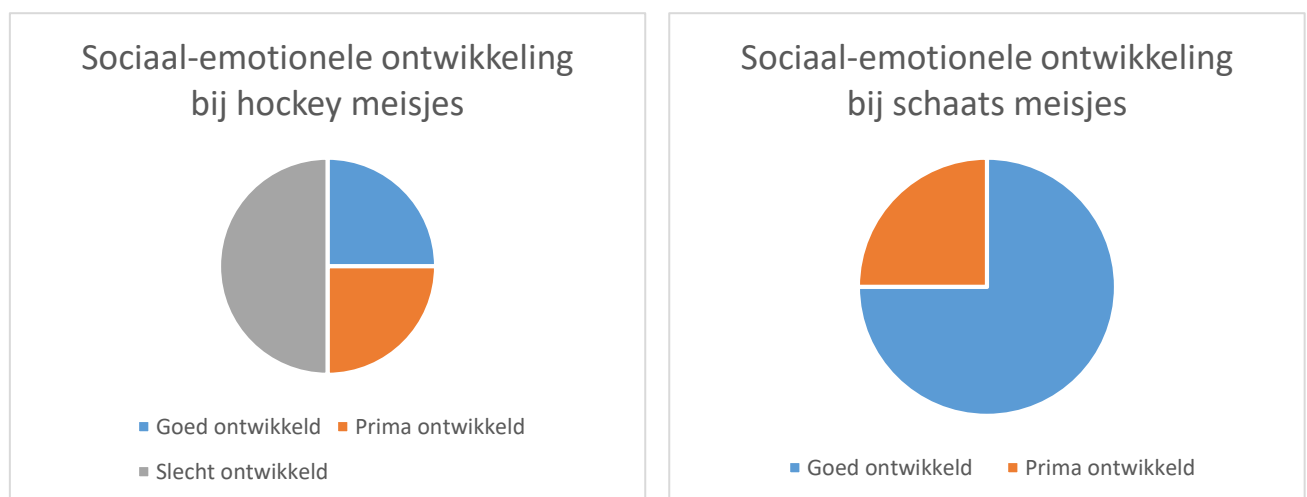
Wat betreft de mening over de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind geven twee hockey ouders aan dat hun kind het goed doet (een vader en een moeder, 50%). Een van die ouders geeft aan dat zij denkt dat als haar dochter niet gehockeyd had, zij niet zo goed ontwikkeld was op sociaal gebied als zij nu is. Een van de andere ouders (25%) geeft aan dat haar dochter nog wel wat te leren heeft, maar dat zij niet geheel ontevreden is. Wel geeft zij aan dat dit niet in verband staat met hockey, omdat

het er bij het hockeyen niet echt uit komt. De laatste hockey ouder (25%) geeft aan dat zijn dochter niet goed ontwikkeld is op sociaal-emotioneel gebied (diagram 6). Dit is ook in verband met hockey:

- *'Het is wel iemand die heel veel last heeft van dingen zeg maar. Ze heeft op school nu een inval leraar omdat haar eigen leraar overspannen was, en dat klikt echt niet, ze wil soms echt niet meer naar school ook. Het hele niveau van die hele klas is gezakt, mede door de nieuwe leraar. Dus mijn dochter is ook een niveau lager gezet in alles wat ze moest doen en daar heeft ze heel veel moeite mee. Ze heeft ook gewoon een grote mond natuurlijk. Ze zit niet lekker in haar vel op het moment, en dat merk je ook bij de hockey. Ze scheldt gerust die meiden verrot, of dat ze tegen haar trainer tekeergaat. Ze is op het moment niet op haar sterkste. Bijvoorbeeld in een wedstrijd, als ze wint is het goed maar als ze verliest dan heb je er wel een boze aan. Als ze ziet dat het niks meer wordt dan sleept die stick achter haar aan of hij vliegt de lucht in. Dus van tevoren bereiden we haar ook wel een beetje voor dat ze weet wat ze kan verwachten en ze heeft soms ook wel wat motivatie nodig.'*

Bij de schaatsouders geeft een ouder (25%) aan dat haar dochter nog wel wat te leren heeft, maar dat ze niet geheel ontevreden is. Dit is terug te zien bij het schaatsen op het gebied van emoties beheersen (huilen als het niet lukt of als ze valt). De andere 75% van de schaatsouders geeft aan dat het goed gaat met hun kind op sociaal-emotioneel gebied. Dit uit zich volgens hen prima bij schaatsen, maar is volgens een vader ook niet altijd makkelijk te linken (diagram 6). Van de hockeyouders denkt 25% dat de voorgaande jaren van hockey een neutrale invloed heeft gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun dochter, 75% denkt dat dit een positieve invloed was. Van de schaatsouders denkt 50% dat het schaatsen een neutrale invloed is geweest, en 50% denkt dat het een positieve invloed is geweest. Alle ouders uit beide sporten denken dus niet dat de voorgaande jaren aan sport een negatieve invloed op de sociaal-emotionele ontwikkeling is geweest.

Diagram 6: Sociaal emotionele ontwikkeling bij hockey- en schaatsmeisjes

Van de hockey ouders geven alle ouders aan geen verwachtingen te hebben gehad. Wel geven drie ouders (75%) aan dat zij niet zozeer verwacht als meer gehoopt hadden, en dan voornamelijk gehoopt hadden dat hun dochter plezier zou hebben, wat gelukt is. Van de schaatsouders had 75% geen verwachtingen of hopen, en 25% had gehoopt dat haar dochter plezier zou hebben. Er is van beide sporten geen enkele ouder die had gewenst dat zijn/haar dochter een andere sportrichting had gekozen gekeken naar het verloop van de ontwikkeling nu. Bij hockey geven twee ouders aan dat het een bewuste keuze is geweest voor een teamsport. Bij schaatsen geeft een ouder aan dat haar dochter

ook een teamsport doet naast schaatsen, en als dat niet zo was geweest dat ze wel had gewenst dat haar dochter daarnaast nog een teamsport zou doen, maar dat dus niet het geval is:

- *'Als zij alleen op schaatsen had gezeten had ik dat gehoopt, dat ze echt een teamsport had gedaan ook. Maar dat doet ze wel, dus nee. Anders had ik schaatsen alleen wel heel summier gevonden.'*

Ook is er van beide sporten geen enkele ouder die had gewenst dat zijn/haar dochter een andere sportrichting had gekozen naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat heeft bijgedragen aan eigen ontwikkeling. Opvallend is dat een hockey moeder haar eigen sportverleden als voorbeeld gebruikt waarom zij tevreden is met de sportrichting die haar dochter nu heeft gekozen:

- *'Nee, omdat ik naar aanleiding van mijn eigen sportverleden en wat dat heeft bijgedragen aan mijn eigen ontwikkeling (wat dus negatief was) dus graag wilde dat zij een teamsport ging doen. Vooral omdat ze eerst heel onzeker was ben ik hier wel echt blij mee.'*

Verwachtingen van de sportbeoefening van het kind

Als er gekeken wordt naar de verwachtingen van de sociaal-emotionele ontwikkeling voor de komende jaren (naar de adolescentie toe) bij de hockey ouders hebben twee ouders de verwachting dat de ontwikkeling in een stijgende lijn zal gaan, waarbij beide ouders ook denken dat de sportrichting van hun dochter daar een positieve bijdrage aan zal leveren:

- *'Nou ja ik hoop dat ze verlies wat makkelijker naast haar neer zal kunnen leggen. En ze merkt dat ze kan scoren zolang de wedstrijd door gaat, het is pas afgelopen als het klaar is en niet eerder. Omgang met mensen in het algemeen, dat dat verbetert. Want ze kan echt heel erg boos uit de hoek komen, dus ik hoop dat dat wel beter wordt.'*

Twee ouders hebben geen idee waar de komende jaren naartoe zullen gaan met hun dochters ontwikkeling. Een van de twee ouders denkt wel dat hockey een positieve bijdrage zal gaan leveren, de andere ouder denkt dat hockey een neutrale bijdrage zal leveren (diagram 7). Van de schaatsouders heeft een ouder de verwachting dat het in een stijgende lijn zal gaan, maar denkt dat schaatsen een neutrale bijdrage zal leveren aan die ontwikkeling:

- *'Ik denk niet dat haar sport echt een positieve bijdrage gaat leveren, meer neutraal. Ik heb het idee dat ze zulke ontwikkelingsaspecten gaandeweg leert naarmate ze ouder wordt en in het dagelijkse leven ook zulke dingen tegen komt, en niet perse door sport. Het is een beetje dubbel, ze wordt ouder dus ze gaat meer inzicht krijgen maar ze blijft ook sporten dus je zou het nooit weten. Al zou ze andere dingen doen zoals een instrument bespelen of kunst maken zou ze zulke dingen naar mijn idee ook leren.'*

De andere drie schaatsouders verwachten dat hun dochters ontwikkeling niet in een stijgende lijn zal gaan, maar meer standhoudt en blijft zoals het nu is (neutraal) (diagram 7). Een van die drie ouders denkt dat schaatsen een neutrale bijdrage aan de ontwikkeling zal geven. De andere twee ouders denken dat schaatsen een positieve bijdrage zullen leveren aan de sociaal-emotionele ontwikkeling voor de komende jaren:

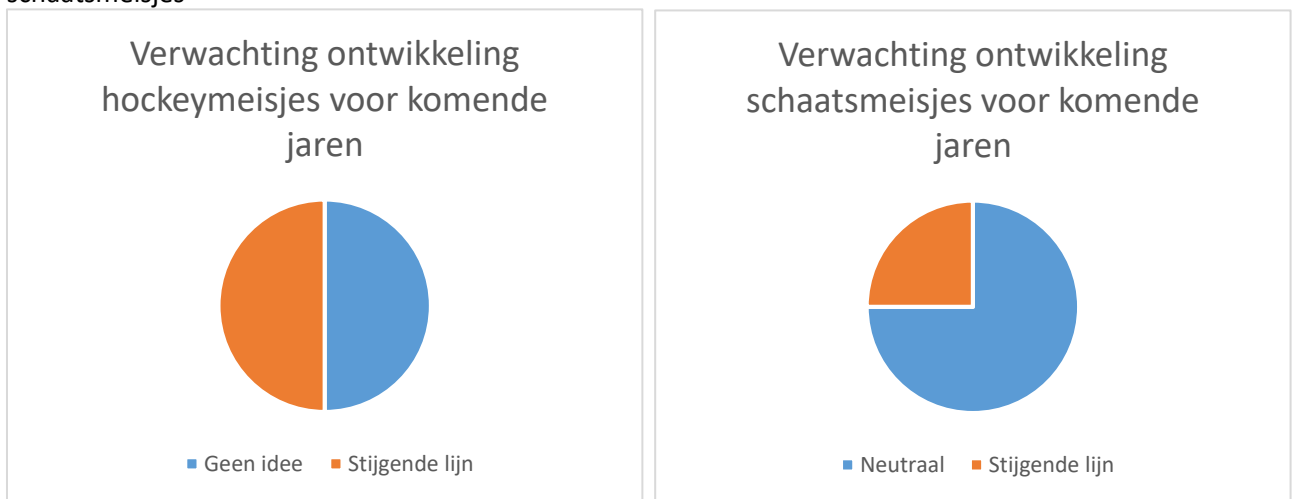
- *'Ja dat denk ik zeker. Ik denk dat het een goede afleiding zal zijn en dat ze er positief nog van zal ontwikkelen. Ik denk ook zeker qua zelfvertrouwen en zelfbeeld en hoe ze dan omgaat met haar emoties naar anderen toe.'*

Bij de verwachting wat het kind nog zal gaan opsteken op sociaal-emotioneel gebied, gekeken naar de eigen ontwikkelde aspecten door de sport die de ouders vroeger zelf hebben gedaan is er een

hockeyouder die zichzelf en haar dochter niet vergelijkbaar vindt doordat zij een andere sporttype deed. Een hockeyouder verwacht dat teamsport, net zoals bij hem, haar zal behoeden tegen verkeerde vrienden en beslissingen en de daar bij komende rottigheid. Ook is er een hockeyouder die verwacht dat zijn dochter in een sociale kring komt waarbij het heel normaal is om een mentaliteit te hebben die gericht is op werken aan je toekomst door naar het vwo te gaan en hard te studeren. Twee van de schaatsouders vinden ook hun eigen ontwikkeling niet vergelijkbaar met die van hun dochter, hetzij omdat er een verschil in motivatie is, of omdat er een verschil in persoonlijkheid is:

- *'Ik was vroeger wel heel erg verlegen, maar dat zie ik bij haar niet echt terug. Dus wat dat betreft zijn we wel wat verschillend daarin. Maar ik heb niet echt bewust meegemaakt wat ik heb ontwikkeld dus ik zou ook niet weten wat er nu voor haar gaat komen.'*

Diagram 7: Verwachting van de sociaal-emotionele ontwikkeling voor de komende jaren bij hockey- en schaatsmeisjes

Discussie/Conclusie

Uit het onderzoek naar de vraag: "In hoeverre is er een verband tussen eigen sportbeleving en de meningen en verwachtingen van ouders over de bijdrage van (team)sportbeoefening aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind van 9 t/m 11 jaar in een dorpscultuur?" is geen eenduidige uitkomst naar voren gekomen. Wel zijn er veel opvallende resultaten gevonden. Er is geen enkele ouder die vroeger alleen een teamsport deed, de ouders deden of alleen een individuele sport of zowel een individuele als een teamsport. De keuze van de sport lag bij elke ouder bij zichzelf, waarvan de redenen bij de meeste ouders 'eigen keuze' was, vervolgens 'invloed van vriendjes' en dan pas 'invloed van ouders'. Dit is een groot verschil met de redenen van hun kinderen, wat verderop toegelicht zal worden. Wat er opgestoken is op sociaal-emotioneel gebied door de sport is er van de ouders die alleen een individuele sport deden bij 25% impulsbeheersing genoemd, bij 50% omgang met verlies en omgang met mensen en bij 75% doorzettingsvermogen. Dit was bij de ouders die beide type sporten deden bij 25% doorzettingsvermogen, empathie, impulsen beheersen, omgang met verlies en verschil in mensen accepteren. Bij 50% emoties beheersen en bij 75% omgang met mensen. Deze resultaten sluiten aan bij een eerder onderzoek (Bailey, et al., 2009), waar er beweerd wordt dat doelbewuste betrokkenheid bij PESS (=Physical Education and School Sports) potentieel positief sociaal gedrag (zoals medewerking, persoonlijke verantwoordelijkheid en empathie) bij jongeren op kan wekken. Dit onderzoek suggereert dat het de sociale en educatieve processen zijn binnen PESS, en niet de type activiteit zelf, die de essentiële elementen zijn bij het bewerkstelligen van gedragsverandering. Wat dus te zien is bij de onderzochte ouders, omdat er bij allebei de type sportende ouders verschillende sociaal emotionele kenmerken genoemd worden.

Alle kinderen doen naast de sporten in kwestie (schaatsen of hockey), ook nog een andere sport. Opvallend is dat alle meisjes die op hockey zitten, naast een teamsport ook nog een individuele sport doen/gedaan hebben. Maar ook alle meisjes die op schaatsen zitten doen naast een individuele sport ook nog een teamsport, of hebben die gedaan. Dit gegeven gaat ten koste aan de validiteit van het onderzoek, omdat er niet duidelijk kan worden gesteld wat er precies van individuele sport en wat er van teamsport aan sociaal-emotionele voordelen bij de kinderen zijn opgemerkt door de ouders. Een aanbeveling voor vervolgonderzoek is om ouders van kinderen te interviewen die maar één sport doen, en het liefst ook nooit een andere sport dan die sport hebben gedaan. Zulke kinderen zijn echter lastig te vinden, omdat er simpelweg niet veel kinderen van zijn. Een andere aanbeveling kan zijn om dit onderzoek niet in een dorpscultuur maar in een stadscultuur te doen, bij gezinnen met een laag modaal inkomen die niet het geld hebben om hun kind meer dan een sport te laten doen.

Bij hockey geven drie van de vier ouders aan dat het de eigen keuze van het kind was om te gaan hockeyen. De ouder die zelf de keuze maakte deed dit bewust omdat hij zelf ook op hockey zat en daar positief over was. Bij schaatsen was het bij elk kind de eigen keuze, maar wel bij drie van de vier geïnspireerd door de ouder die ook allemaal schaats(t)en. Dit is een verschil met de ouders, waar weinig ouders op hun beurt door hun ouders zijn geïnspireerd om een bepaalde sport te gaan doen. Hiermee wordt de subvraag: "Heeft eigen sportbeleving invloed op de sportrichting (keuze) van het kind?" beantwoordt. De eigen sportbeleving van de schaatsouders hebben duidelijk invloed op de sportrichting van hun dochters, omdat zij bijna allemaal hun dochter geïnspireerd hebben om op schaatsen te gaan, ook al was het de eigen keus. Dit is bij hockey zelfs zo duidelijk dat een vader de keuze voor zijn dochter maakte, omdat hij zo'n positieve sportbeleving aan hockey heeft over gehouden. Dit is te linken aan een eerder onderzoek (Knight, Dorsch, Osai, Haderlie, & Sellars, 2016) waar uit de resultaten bleek dat veel kinderen betrokken waren bij dezelfde sporten als hun ouders, en ouders vonden dat die de kwaliteit van hun eigen betrokkenheid beïnvloedde. Zij gaven aan dat zij wilden dat hun kinderen dezelfde dingen krijgen die zij zelf hebben gekregen van sporten. Ook richtten zij zich, in lijn met de voordelen die zij zelf bij jeugdsport associëren, op de leerervaringen en

levensvaardigheden die hun kinderen konden ontwikkelen. Als deelnamemotieven wordt er bij hockey door de ouders genoemd dat wedstrijd spelen (100% van de kinderen), vrienden maken (50%) en tijd met vrienden doorbrengen (50%) het leukste wordt gevonden door de dochters. Bij schaatsen is dit tijd met vrienden doorbrengen (75%), vaardigheid verbeteren (50%) en plezier hebben (50%). Als dit naast het onderzoek naar psychologische en sociale voordelen van sport en lichamelijke activiteit (Wankel & Berger, 1990) wordt gelegd waarin verwezen wordt naar het theoretisch model van Mihaly Csikszentmihalyi, kunnen we stellen dat hockey een van de vier belangrijke consequenties mist om een ideale sportactiviteit te zijn, namelijk persoonlijke groei. Schaatsen mist ook een van de vier belangrijke consequenties, namelijk sociale groei/verandering. Echter, vanwege de kleine onderzoeksgroep kan aan de uitkomst van de bovenstaande resultaten geen grote waarde gehecht worden.

Geen enkele ouder vindt het belangrijk dat zijn/haar kind goed presteert, ook de ouders die vroeger hun sport op topniveau deden niet. De helft van de hockey ouders vindt het niet belangrijk dat de hockeyclub sociale aspecten aanleert, de andere 50% noemt respectvolle omgang met mensen en eigen karakter ontwikkelen als sociale aspecten die aangeleerd moeten worden. Een hockey ouder vindt zelfs het bijbrengen van sociale aspecten belangrijker dan het hockeyen zelf. De coach wordt door beide ouders capabel genoeg gevonden om sociale vaardigheden bij te brengen, maar de trainers worden niet altijd even capabel geschat. Dit komt volgens de ouder doordat alle trainers van de club nog erg jong zijn. Een aanbeveling voor de praktijk is om als ouder met de trainers en coach in gesprek te gaan over hoe sociaal-emotionele vaardigheden het beste aan de kinderen in een speelse sportsituatie aangeleerd kunnen worden, mits je dit belangrijk vindt als ouder. Van de schaatsouders vindt drie van de vier het niet de taak van de schaatsvereniging om sociale aspecten bij te brengen, 25% noemt respectvolle omgang met mensen (voornamelijk coach) als iets wat bijgebracht moet worden. In het onderzoek van Holt, Tink, Mandigo en Fox (2008) waren er geen voorbeelden gevonden van student-atleten die respect tonen in het kader van een bredere maatschappij. In plaats daarvan spraken ze over respect voor de subcultuur van voetbal. Dit komt overeen met de schaatsouder die een respectvolle omgang met de coach een belangrijk sociaal-emotioneel aspect vindt om aangeleerd te krijgen.

Alle hockeyouders zijn actief binnen de club met verschillende taken en verantwoordelijkheden en komen bij elke wedstrijd van dochter kijken. De helft van de schaatsouders is actief binnen de club en komen bij alle wedstrijden kijken. De andere helft van de schaatsouders geven aan dat de reden dat zij niet actief zijn binnen de vereniging komt doordat zij geen affiniteit met schaatsen hebben omdat het niet hun eigen sport is (geweest), of dat zij geen behoefte aan betrokkenheid hebben maar dit niet in verband staat met eigen schaatsverleden. In bovengenoemd onderzoek naar de betrokkenheid van ouders bij de sport van hun kinderen gaven de ouders aan dat veel kinderen betrokken waren bij dezelfde sporten als zichzelf, en dat dit de kwaliteit van eigen betrokkenheid beïnvloedde. In huidig onderzoek heeft 75% van de hockey ouders vroeger niet zelf gehockeyd, maar zijn zij toch allemaal actief betrokken binnen de club en komen zij bij elke wedstrijd kijken. Slechts een schaatsouder geeft aan niet actief betrokken te zijn binnen de schaatsvereniging, omdat hij zelf vroeger niet geschaatst heeft. Dit beantwoordt de subvraag: "Heeft eigen sportgeschiedenis invloed op de betrokkenheid bij de sportbeoefening van het kind?", waarin gesteld kan worden dat (binnen dit onderzoek) de eigen sportgeschiedenis geen en anders geen negatieve invloed heeft op de betrokkenheid bij de sportbeoefening van het kind. Ook is er geen opmerkelijk verschil te zien tussen vaders en moeders in de betrokkenheid.

Wat betreft de mening over de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind geven twee hockey ouders aan dat hun kind het goed doet (een vader en een moeder). Een van die ouders geeft zelfs aan dat zij denkt dat als haar dochter niet gehockeyd had, zij niet zo goed ontwikkeld was op sociaal gebied als zij nu is. Een ouder geeft aan dat de ontwikkeling prima gaat en een ouder geeft aan dat de ontwikkeling niet goed gaat. Bij schaatsen vinden drie ouders dat hun kind goed ontwikkelt, en een ouder vindt dat haar kind prima ontwikkelt. Van de hockeyouders denkt 25% dat de voorgaande jaren van hockey een neutrale invloed heeft gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun dochter, 75% denkt dat dit een positieve invloed was. Van de schaatsouders is dit verdeelt in 50% neutraal en 50% positief. Uit deze resultaten zijn geen opmerkelijke verschillen in meningen tussen de hockeyouders en tussen de schaatsouders te zien. Ook is er van beide sporten geen ouder die gewenst had dat zijn/haar dochter een andere sportrichting had gekozen gekeken naar het verloop van de ontwikkeling nu. Daarnaast is er ook geen ouder die had gewenst dat zijn/haar dochter een andere sportrichting had gekozen naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat heeft bijgedragen aan eigen ontwikkeling. Opvallend is wel dat een hockey moeder haar eigen sportverleden als voorbeeld gebruikt waarom zij tevreden is met de sportrichting die haar dochter nu heeft gekozen. Deze moeder heeft zelf een individuele sport gedaan en daar op sociaal-emotioneel gebied niet zo veel van meegekregen heeft als gehoopt, waardoor zij blij is dat haar dochter op een teamsport (hockey) zit. Gekeken naar de meningen van de ouders over wat de sport van hun dochter in de voorgaande jaren heeft bijgedragen aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun dochter, zijn er ook hier geen opmerkelijke verschillen tussen vaders en moeders te zien.

Wat betreft de verwachtingen geven twee hockey ouders aan dat zij denken dat de sociaal-emotionele ontwikkeling in een stijgende lijn zal gaan naar de adolescentie toe. Allebei deze ouders denken dat hockey hier een positieve bijdrage aan zullen leveren. De andere twee ouders hebben geen idee waar de komende jaren naartoe zullen gaan met hun dochters ontwikkeling. Een van de twee ouders denkt wel dat hockey een positieve bijdrage zal gaan leveren, de andere ouder denkt dat hockey een neutrale bijdrage zal leveren. Van de schaatsouders heeft een ouder de verwachting dat het in een stijgende lijn zal gaan, maar denkt dat schaatsen een neutrale bijdrage zal leveren aan de ontwikkeling. De andere drie schaatsouders verwachten dat hun dochters ontwikkeling niet in een stijgende lijn zal gaan, maar meer standhoudt en blijft zoals het nu is (neutraal). Een van die drie ouders denkt dat schaatsen een neutrale bijdrage aan de ontwikkeling zal geven. De andere twee ouders denken dat schaatsen een positieve bijdrage zal leveren. Opmerkelijk is dat een schaatsmoeder denkt dat het niet uit zal maken of haar dochter sport, een instrument bespeelt of kunst maakt, ze zal door zulk soort activiteiten toch wel sociaal-emotioneel ontwikkelen. Deze mening staat in verband met het onderzoek van Gilman (2001), waarin beweerd wordt dat de betrokkenheid van jongeren in gestructureerde activiteiten zoals sport, muziek en kunst positieve psychologische en emotionele ontwikkeling bevordert. Er is een hockeyouder die zichzelf en haar dochter niet vergelijkbaar vindt doordat zij een andere sporttype deed. Een hockeyouder verwacht dat teamsport, net zoals bij hem, haar zal behoeden tegen verkeerde vrienden en beslissingen en de daar bijkomende rottigheid. Gekeken naar de verwachtingen van de ouders over wat de sport van hun dochter in de komende jaren zal bijdragen aan de sociaal-emotionele ontwikkeling, zijn er ook hier geen opmerkelijke verschillen tussen vaders en moeders te zien. Dit beantwoordt de subvraag: "Wat is het verschil tussen vaders en moeders in de mening over opgedane sociaal-emotionele ontwikkeling naar aanleiding van eigen sportbeleving en wat is het verschil in verwachtingen?", waarin er dus geen benoemingswaardig verschil tussen vaders en moeders is.

De resultaten die verkregen zijn door middel van de interviews kunnen beïnvloed zijn door de theorie van Weick over 'sense making', wat ook als overkoepelende theorie is gebruikt waarbinnen dit

onderzoek is geschreven vanwege de explorerende aard van het onderzoek. Sense making veronderstelt dat mensen iets creëren, waarna ze vervolgens focus leggen op hun interpretatie en verder handelen op die interpretaties (Weick, 1995). De achtergronden qua sportverleden, maar ook qua opleidingsniveau, waren bij de ouders soms zeer uiteenlopend. Dit kan betekenen dat zij allemaal op andere manieren betekenis geven aan de sportsituatie, maar zeker ook aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun dochter. Een voorbeeld van betekenis geven aan sport is dat een vader zelf zo'n ontzettend goede sportbeleving heeft gehad door zijn sportgeschiedenis (hockey), dat hij de sportkeuze voor zijn dochter maakt om haar ook die beleving te willen geven. Maar ook een moeder die zelf niet sociaal-emotioneel sterk ontwikkeld was in haar jeugd, en naar eigen idee beter een teamsport had kunnen doen omdat dat naar haar mening bevorderend werkt voor sociaal-emotionele ontwikkeling, geeft betekenis aan haar sport. Deze betekenis heeft invloed op hoe zij verder handelt en hoe zij de sport van haar dochter ervaart en bespreekt, en hoe dit gelinkt staat met haar sociaal-emotionele ontwikkeling. Voor vervolgonderzoek zou het interessant zijn om in plaats van kinderen van 9 t/m 11 jaar, een doelgroep van ouders met oudere kinderen te gebruiken. Deze kinderen zitten in een hele andere fase van hun sociaal-emotionele ontwikkeling en hebben als het goed is al veel sportjaren achter de rug die deze ontwikkeling (positief) zou kunnen beïnvloeden. Hier kunnen ook kinderen tussen zitten die al van sport afgehaakt zijn, en wat heeft dat voor effect op hun sociaal-emotionele ontwikkeling in combinatie met kinderen die van jongs af aan zijn blijven sporten.

Op dit onderzoek zijn verschillende dingen aan te merken. Allereerst is de onderzoeksgroep te klein om grote waarde aan de verkregen resultaten te hechten. Met een grotere onderzoeksgroep is er meer en verschillende data te verkrijgen, wat betekent dat de resultaten anders kunnen uitpakken dan bij een kleinere groep. Ook heeft dit onderzoek plaatsgevonden in een dorpscultuur, wat betekent dat er maar een hele kleine bevolkingsgroep onderzocht is. Door meer spreiding te creëren in de woonplaatsen en daarmee ook de inkomens van de onderzoeksgroep, komt er ook meer spreiding en verschillen in de verkregen antwoorden en daarmee de resultaten. Verder zijn de ouders die voor dit onderzoek geïnterviewd zijn ouders die uit zichzelf gereageerd hebben op het mailtje met de vraag naar ouders voor het onderzoek, of ouders waaraan de onderzoeker is doorverwezen door de eerder geïnterviewde ouders. Dit kan betekenen dat deze mensen communicatief sterk zijn in tegenstelling tot ouders die niet snel op zo'n oproep zullen reageren en communicatief wat minder sterk zijn. Hiermee zou dus eenzelfde type ouder geïnterviewd kunnen worden, in plaats van een onderzoeksgroep met verschillende typen ouders. Wat ook niet onbelangrijk is, is dat alle kinderen van de ouders die in dit onderzoek gebruikt zijn, zowel een team- als individuele sport doen of gedaan hebben. Hierdoor zijn de verkregen resultaten niet valide omdat er niet helemaal gemeten is wat er gemeten zou moeten worden. Als laatste kan er gezegd worden dat de kwaliteit van de afgenomen interviews niet optimaal is, omdat de onderzoeker nog niet bekend was met het gebruik van interviews in een methode. Na dit onderzoek is de onderzoeker meer bekend met het gebruik van interviews, wat betekent dat volgend onderzoek meer kwaliteit zou moeten hebben.

Afrondend kan gesteld worden dat er zeker verbanden te leggen zijn tussen eigen sportbeleving en de meningen en verwachtingen van ouders over de bijdrage van (team)sportbeoefening aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun dochter. Hierbij is er geen opmerkelijk verschil tussen de meningen en verwachtingen van vaders en moeders gevonden. De eigen sportgeschiedenis en beleving heeft geen en anders geen negatieve invloed op de betrokkenheid bij de sportbeoefening van het kind. Wel heeft de eigen sportgeschiedenis en beleving invloed op de sportrichting, of zelfs keuze van het kind. Hierbij zijn de verwachtingen van de onderzoeker van de resultaten van dit onderzoek grotendeels geverifieerd. De verwachtingen die gefalsificeerd zijn; zijn de verwachting dat er een verschil zou zijn in verwachtingen bij ouders die (vroeger) zelf een teamsport beoefend hebben of nog steeds beoefenen in vergelijking met ouders die (vroeger) zelf een individuele sport beoefend hebben of nog steeds beoefenen, en de verwachting dat de betrokkenheid in verband

staat met eigen sportgeschiedenis. Uit dit onderzoek blijkt dat het niet belangrijk is welk type sport een kind doet om de meest voordelige sociaal-emotionele ontwikkeling te krijgen. Belangrijk is wel dat het kind in een omgeving zit waar er een optimale sociaal-emotionele ontwikkeling plaats kan vinden, hetzij op een teamsport of op een individuele sport, en dit zorgt voor een positieve sportbeleving. Zodra dit bereikt wordt is de kans dat het kind een basis aanlegt voor een leven lang sporten binnen handbereik. Het is aan het kind zelf, maar ook aan ouders, trainers/coaches en gymdocenten om dat doel samen te bereiken.

Literatuurlijst

- Bailey, R., Armour, K., Kirk, D., Jess, M., Pickup, I., & Sandford, R. (2009). The educational benefits claimed for physical education and school sport: an academic review. *Research Papers in Education*, 1-27.
- Breedveld, K., Kamphuis, C., & Tiessen-Raaphorst, A. (2008). *Rapportage sport 2008*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau / W.J.H. Mulier Instituut.
- Bruinooge, J. (2016). *Interview*. Opgehaald van [carrieretijger.nl](http://www.carrieretijger.nl/functioneren/communiceren/mondeling/modellen/interview): <http://www.carrieretijger.nl/functioneren/communiceren/mondeling/modellen/interview>
- Camiré, M., & Trudel, P. (2010). High school athletes' perspectives on character development through sport participation. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 193-207.
- Côté, J., & Hay, J. (2002). Children's involvement in sport: a developmental perspective. In J. M. Silva, & D. E. Stevens, *Psychological foundations of sport* (pp. 484-502). Boston.
- de Jong, R. J., Bosman, A., & Bakker, J. (2003). Sport en sociaal-emotionele ontwikkeling. *Tijdschrift voor orthopedagogiek*, 231-240.
- de Roos, S., & Gommans, R. (2014). Gezondheidsgedrag en mediagebruik. In S. v.-M. M. de Looze, *Gezondheid, welzijn en opvoeding van jongeren in Nederland* (pp. 61-78). Utrecht.
- Elling, A., & Selten, I. (2016). Werkzame elementen sportstimulering jongeren. *Mulier Instituut*, 3.
- Gilman, R. (2001). The relationship between life satisfaction, social interest, and frequency of extracurricular activities among adolescent students. *Journal of Youth and Adolescence*, 749-767.
- Goleman, D. (2013). *Emotionele intelligentie - emoties als sleutel tot succes*. Atlas Contact.
- Holt, N. L., Tink, L. N., Mandigo, J. L., & Fox, K. R. (2008). Do youth learn life skills through their involvement in high school sport? *Canadian Journal of Education*, 281-304.
- Karels, M. (2014, Juni 1). *Wat is sociaal emotionele ontwikkeling?* Opgehaald van Wij-leren: <http://wij-leren.nl/sociaal-emotionele-ontwikkeling-0.php>
- Knight, C. J., Dorsch, T. E., Osai, K. V., Haderlie, K. L., & Sellars, P. A. (2016). Influences on Parental Involvement in Youth Sport. *Sport, Exercise, and Performance Psychology*, 161-178.
- Larson, R. W. (2000). Toward a psychology of positive youth development. *American Psychologist*, 170-183.
- LERNER, J. V., BOWERS, E., MINOR, K., BOYD, M. J., KIELY MUELLER, M., SCHMID, K. L., . . . LERNER, R. M. (2012). Adolescence. In *Positive Youth Development* (p. 374).
- Scanlan, T. K., Carpenter, P., Schmidt, G., Simons, J., & Keeler, B. (1993). An introduction to the sport commitment model. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 1-15.
- Shogan, D. (1999). In *The making of high-performance athletes: discipline, diversity, and ethics*. Toronto: University of Toronto Press.
- Smits, F., Jacobs, F., & Knoppers, A. (2017). Everything revolves around gymnastics: athletes and parents make sense of elite youth sport. *Sport in Society*, 66-83.

- Turnnidge, J., Côté, J., & Hancock, D. J. (2014). Positive Youth Development From Sport to Life: Explicit or Implicit Transfer? *Quest*, 203-217.
- Verhulst, F. C. (2005). Principes en definitie. In F. C. Verhulst, *De ontwikkeling van het kind* (p. 3). Assen: Koninklijke Van Gorcum.
- Volksgezondheid en zorg. (2015). *Meest beoefende sporten 2015 Kinderen 4-12 jaar*. Opgehaald van <https://www.volksgezondheidenzorg.info/bestanden/documenten/meest-beoefende-sporten-2015-kinderen-4-12-jaar>
- Volksgezondheid en zorg. (2015). *Sportdeelname wekelijks kinderen*. Opgehaald van Sport en bewegen→Cijfers & Context→Huidige situatie:
<https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/sport-en-bewegen/cijfers-context/huidige-situatie#node-sportdeelname-wekelijks-kinderen>
- Wankel, L. M., & Berger, B. G. (1990). The psychological and social benefits of sport and physical activity. *Journal of Leisure Research*, 167–182.
- Weick, K. (1995). Sense making in organizations. *Sage Publications*.

Bijlage 1: Topic List

Algemeen

- Naam ouder
- Leeftijd ouder
- Opleidingsniveau
- Leeftijd kind
- Type sport kind

Eigen sportbeleving:

- Heeft u vroeger een sport gedaan? Welke sport(en)? En op welk niveau?
- Zo nee, had u nu gewild dat u wel een sport had gedaan? *Uitleg sociaal-emotionele ontwikkeling* Denkt u dat u op sociaal-emotioneel vlak meer had kunnen opsteken door wel op een sport te zitten? Als u een sport had moeten kiezen (van ouders), welke zou dat dan zijn geweest?
- Zo ja, heeft u zelf voor deze sport(en) gekozen of heeft iemand anders (ouders) dat voor u gedaan?
- Bij eigen keuze: wat is de reden dat u voor die sport(en) heeft gekozen?
- Doet u deze sport nog steeds? Zo nee, na hoe veel jaren bent u met de sport gestopt? Wat was daar de reden voor?
- Beschrijf in eigen woorden wat uw ervaring was in uw sport(en) van vroeger (sportbeleving)?
- Dus over het algemeen een goede of slechte ervaring?
- Wat heeft u als voordelen ervaren over die sport(en)?
- Wat heeft u als nadelen ervaren over die sport(en)?

Uitleg sociaal-emotionele ontwikkeling

De sociaal-emotionele ontwikkeling is de ontwikkeling van je eigen persoonlijkheid in combinatie met gedragingen en verwachtingen uit de sociale omgeving. Bij de sociaal-emotionele ontwikkeling hoort onder andere het ontwikkelen van emoties, het temperament en het zelfbeeld van een kind. De sociaal-emotionele ontwikkeling is op te splitsen in de sociale en de emotionele ontwikkeling. De sociale ontwikkeling houdt het krijgen van begrip voor andere mensen en het ontwikkelen van positief gedrag en vaardigheden ten opzichte van de medemens in. Hier valt ook sociale cognitie onder, wat wil zeggen dat het kind kennis heeft van omgangsregels en relaties tussen mensen. De emotionele ontwikkeling wil zeggen dat het kind leert om begrip te krijgen voor de gevoelens van zichzelf en anderen en om daar adequaat mee om te gaan. Onder sociaal-emotionele ontwikkeling valt de term 'emotioneel intelligent'. Iemand is emotioneel intelligent als hij vaardigheden bezit die gericht zijn op zichzelf en op de ander. Enkele belangrijke kenmerken van emotionele intelligentie zijn: Impulsbeheersing (handeling), doorzettingsvermogen, emoties beheren (gevoel) en empathie.

- Kunt u beschrijven wat u hebt opgestoken op sociaal-emotioneel gebied door uw sport(en)?
- Doet u nu een sport/meer sporten?
- Zo ja, wat is de reden dat u deze sport(en) nu doet?

Sportbeoefening van kind:

- Wat voor sport doet uw kind? Hoe lang doet uw kind deze sport al? Op welk niveau wordt de sport beoefend?
- Welke sporten doet/heeft uw kind nog meer gedaan?
- Hoe is uw kind op deze sport gekomen (eigen keuze/vriendjes/ouders/ school/ tv)? Was het in ieder geval de eigen keuze of uw keuze?

- Bij keuze van ouder, waarom? Bewust tussen teamsport en individuele sport gekozen?
- Had keuze van de ouder te maken met eigen sportgeschiedenis en beleving (en niveau)?
- Wat vindt uw kind volgens u het leukst aan deze sportbeoefening (deelnamemotieven: vaardigheid verbeteren, plezier hebben, tijd met vrienden doorbrengen, oefenen, vrienden maken, wedstrijd spelen)
- Wat vindt u als ouder van belang dat uw kind leert op deze sportvereniging? (motieven van de ouders). Waarom vindt u dat belangrijk?
- Vindt u het belangrijk dat uw kind goed presteert (hoog team, veel winnen) of vindt u andere dingen belangrijk? Hoe uit zich dat langs de kant?
- Vindt u dat de sportverenigingen naast sportactiviteiten ook sociale aspecten aan uw kind moet bijbrengen, zo ja welke en ligt toe?
- Hoe vindt u dat de sociale aspecten aan uw kind bijgebracht moeten worden, en door wie moet dit gedaan worden? Vindt u dat die persoon dat nu naar behoren doet en capabel genoeg daarvoor is?
- Wat is uw rol in de sportbeoefening van uw kind / bij de vereniging? Bent u zelf trainer/coach/bestuurslid. Hoe vaak staat u langs de lijn/kant bij een wedstrijd of uitvoering, rijdt u bij de uitwedstrijden, wast u kleding of staat u achter de bar?
- Bij niet zo actief: wat is de reden daarvoor? Heeft dat te maken met eigen sportbeleving?

Meningen sportbeoefening kind:

- Wat is uw mening over de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind? Hoe staat dat in verband met de sport die hij/zij doet?
- Wat hebben de voorgaande jaren van sport in die bepaalde richting voor invloed gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Was dit positief of negatief, of zelfs neutraal?
- Had u verwachtingen van tevoren? In hoeverre zijn de verwachtingen van het kind uitgekomen?
- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan gekeken naar het verloop van de ontwikkeling nu?
- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat voor bijdrage heeft gehad aan eigen ontwikkeling?

Verwachtingen sportbeoefening kind(eren):

- Wat is uw verwachting van de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind voor de komende jaren (adolescentie/puberteit)?
- Denkt u dat de sport(richting) van uw kind daar een bijdrage aan gaat leveren? En is de verwachting dan een hele positieve bijdrage of neutraal?
- Wat verwacht u dat uw kind nog gaat opsteken op sociaal-emotioneel gebied, gekeken naar uw eigen ontwikkelde aspecten door de sport die u vroeger heeft gedaan?

Bijlage 2: Uitgeschreven Interviews

Vaders

Algemeen

- Naam ouder

Leon Veefkind

- Leeftijd ouder

44

- Opleidingsniveau

Havo

- Leeftijd kind

9

- Type sport kind

Schaatsen (individuele sport)

Eigen sportbeleving:

- Heeft u vroeger een sport gedaan? Welke sport(en)? En op welk niveau?

Ja, fanatiek. Schaatsen. Ik heb een beetje een aversie tegen teamsport, die is wel wat minder geworden want ik vind het nu wel leuk. Maar je bent afhankelijk van je medespelers, en daar kan ik niet zo goed tegen. Schaatsen deed ik bij de subtop van Nederland. Ik heb Nederlandse kampioenschappen gereden dus ik heb wel redelijk hoog geschaatst ja. Ik heb ook gezwommen en getennist.

- Zo nee, had u nu gewild dat u wel een sport had gedaan? *Uitleg sociaal-emotionele ontwikkeling* Denkt u dat u op sociaal-emotioneel vlak meer had kunnen opsteken door wel op een sport te zitten? Als u een sport had moeten kiezen (van ouders), welke zou dat dan zijn geweest?
- Zo ja, heeft u zelf voor deze sport(en) gekozen of heeft iemand anders (ouders) dat voor u gedaan?

Ja, want ik zwom vroeger. Dus toen ging het van zwemmen naar schaatsen, en langzamerhand werd het steeds meer schaatsen. Vanaf mijn 13^e ben ik alleen nog maar gaan schaatsen. Dus het was wel mijn eigen keuze ja.

- Bij eigen keuze: wat is de reden dat u voor die sport(en) heeft gekozen?

Gewoon, ik schaats al vanaf mijn 7^e. Gewoon omdat het leuk was ging ik. En mijn vader wilde gewoon dat ik allerlei sporten ervaarde, want ik heb ook gejudoed maar dat was hem gewoon niet. Dus vanaf mijn 7^e ben ik gaan schaatsen tot mijn 25^e ofzo.

- Doet u deze sport nog steeds? Zo nee, na hoe veel jaren bent u met de sport gestopt? Wat was daar de reden voor?

Nou nee niet elke week meer, alleen in de wintermaanden. Ik denk dat ik na ongeveer 18 jaar gestopt ben. Dit kwam door een rugblessure, een hernia.

- Beschrijf in eigen woorden wat uw ervaring was in uw sport(en) van vroeger (sportbeleving)?

Wij hadden echt wel een vriendengroep waarmee we schaatsten, dus wij hadden echt wel plezier. Het was geen moeten, ik ging voor mijn lol schaatsen. En zomers hadden we skeeleren, we hadden krachttraining, we hadden looptraining, we hadden fietsen, ik was echt 6 of 7 dagen in de week bezig met voorbereiden op het schaatsseizoen (in de zomer), en in de winter stond ik 4 of 5 dagen in de week op het ijs, plus dan nog wedstrijden in het weekend. Dus ik was gewoon echt fanatiek. Op een gegeven moment was het gewoon 14 of 15 uur in de week dat je aan het trainen was. Plus natuurlijk je reistijd dus je bent er best wel intensief mee bezig. Dus andere sporten konden er echt niet meer bij, alles was gericht op het schaatsen.

- Dus over het algemeen een goede of slechte ervaring?

Ik heb een goede ervaring ermee ja. Ik ga nog steeds met plezier naar het ijs.

- Wat heeft u als voordelen ervaren over die sport(en)?

Heel breed. Dus wat ik een nadeel vind van hockey bijvoorbeeld is dat ze alleen maar hockeyen. Met schaatstrainingen heb je krachttraining, looptraining, fietstraining, dus het is heel divers met waar je mee bezig bent. En het is best wel een eenzijdige sport, maar dat is met hockey ook redelijk eenzijdig.

- Wat heeft u als nadelen ervaren over die sport(en)?

's Ochtends vroeg wedstrijden schaatsen, maar dat was alleen maar het begin. Maar dat hoor ik nu ook hoor bij kinderen van 'ah zondag ochtend weer om 7 uur in Den Haag'. Dat was wel even bikkelen. Maar voor de rest heb ik echt geen enkel nadeel.

- Kunt u beschrijven wat u hebt opgestoken op sociaal-emotioneel gebied door uw sport(en)?

Doordat je toch met een groep bezig bent, is het sociaal gezien best oke. Als je niet met anderen bent is het niet vol te houden. Dus je zal echt sociaal met elkaar iets bereiken. Als je sociaal niet makkelijk met anderen om kan gaan, dus als je echt een einzelganger bent zeg maar, dan is schaatsen ook geen echte sport voor je. Want ja dan rijd je ook maar gewoon iedere dag rondjes daar, en dan moet je wel heel sterk in je schoenen staat om dat iedere dag te blijven doen en zal je naar mijn idee ook niet ver komen. Want je moet echt met elkaar, als jij een keer in een dip zit of een off day hebt, dan kunnen anderen je weer motiveren of praten of weet ik veel wat om toch weer zo ver in te zetten dat je wel een goede training uit kan voeren. Dus je krijgt echt wel doorzettingsvermogen mee. Met tennis moet je ook van je nederlagen kunnen leren, en er mee leren omgaan. Nu is dat met schaatsen natuurlijk niet heel aanwezig, maar met tennis is het altijd wel heel vervelend als je verliest maar je moet er toch wel weer de volgende keer staan en zo geconcentreerd zijn dat je er weer mee verder kunt gaan.

- Doet u nu een sport/meer sporten?

Ik schaats nu nog af en toe, maar ik spin ook. Ik fiets veel in de zomer. En in de winter dan inderdaad spinnen. En in januari ben ik begonnen met baanwielrennen. Dus dan gaan we op sloten gaan we rondjes rijden, dat is wel echt leuk. En ik hockey wel eens 's avonds een keer mee met het trimhockey.

- Zo ja, wat is de reden dat u deze sport(en) nu doet?

Baanwielrennen is een hele nieuwe sport dus dat vind ik leuk om ontdekt te hebben en het geeft me een lekker gevoel. Ik vind het sowieso leuk om bezig te zijn, en dan vooral buiten.

Sportbeoefening van kind:

- Wat voor sport doet uw kind? Hoe lang doet uw kind deze sport al? Op welk niveau wordt de sport beoefend?

Schaatsen, dit doet ze al 3 seizoenen. Ik gewoon nog het begin, dus het is echt nog recreatief niveau.

- Welke sporten doet/heeft uw kind nog meer gedaan?

Hockey,

- Hoe is uw kind op deze sport gekomen (eigen keuze/vriendjes/ouders/ school/ tv)? Was het in ieder geval de eigen keuze of uw keuze?

Omdat mijn vriendin schaatst en ik ook schaats, haar oudere broers hebben ook geschaatst. En zij is daarmee meegegaan om dan te gaan schaatsen. En dat is niet omdat ze zelf nou iets had van 'ik wil op schaatsen' maar je gaat eens kijken van zou je het leuk vinden. Het was wel haar eigen keuze, maar we hebben het haar wel aangedragen van joh zou je dat leuk vinden.

- Bij keuze van ouder, waarom? Bewust tussen teamsport en individuele sport gekozen?
- Had keuze van de ouder te maken met eigen sportgeschiedenis en beleving (en niveau)?
- Wat vindt uw kind volgens u het leukst aan deze sportbeoefening (deelnamemotieven: vaardigheid verbeteren, plezier hebben, tijd met vrienden doorbrengen, oefenen, vrienden maken, wedstrijd spelen)

De gezelligheid, dus plezier hebben. Ze vindt wedstrijden rijden niet erg, maar ze kan wel als ze geen zin heeft wel naar die wedstrijd gaan maar dan echt niet haar best doen. Dus daar doet ze het niet voor.

- Wat vindt u als ouder van belang dat uw kind leert op deze sportvereniging? (motieven van de ouders). Waarom vindt u dat belangrijk?

Sowieso plezier hebben. Het is belangrijk dat ze leert dat ze moet doen wat ze leuk vindt, en dan keuzes moet maken om ook met een sport vol te houden dan. Ze moet ook leren dat als ze eenmaal aan een

sport begint, ze het ook af moet maken. Nou hoeft ze er niet verplicht jaren op te blijven, maar je maakt wel je seizoen af.

- Vindt u het belangrijk dat uw kind goed presteert (hoog team, veel winnen) of vindt u andere dingen belangrijk? Hoe uit zich dat langs de kant?

Nee, nou het belangrijkste is dat ze het naar haar zin heeft, en dan komt het presteren vanzelf. Presteren gaat niet onder druk. Ik zal niet aanmoedigen langs de kant, want ik ben dan altijd bang dat ze mij zien als hele fanatieke ouder. Ze moet het echt zelf doen dus dat probeer ik te voorkomen.

- Vindt u dat de sportverenigingen naast sportactiviteiten ook sociale aspecten aan uw kind moet bijbrengen, zo ja welke en ligt toe?

Ja maar ik vind het het grootste van thuis uit. Ik vind niet dat je dat neer mag leggen bij een training die ze 1 keer in de week ziet. Omgangsregels op de schaatsbaan met elkaar en tegenover de trainer is wel een hele belangrijke vind ik.

- Hoe vindt u dat de sociale aspecten aan uw kind bijgebracht moeten worden, en door wie moet dit gedaan worden? Vindt u dat die persoon dat nu naar behoren doet en capabel genoeg daarvoor is?

Nogmaals dit moet van thuis uit, want het is geen kinderopvang. Maar de trainers brengen ze wel dingen bij dat ze moeten luisteren en dat soort dingen. En dit gaat prima bij de trainers van mijn dochter, maar er wordt heel zelden aandacht op gevestigd.

- Wat is uw rol in de sportbeoefening van uw kind / bij de vereniging? Bent u zelf trainer/coach/bestuurslid. Hoe vaak staat u langs de lijn/kant bij een wedstrijd of uitvoering, rijdt u bij de uitwedstrijden, wast u kleding of staat u achter de bar?

Ik ben soms een trainer, maar niet elke week want dat kan niet ivm werk. Ik ben met alle wedstrijden erbij.

- Bij niet zo actief: wat is de reden daarvoor? Heeft dat te maken met eigen sportbeleving?

Meningen sportbeoefening kind:

- Wat is uw mening over de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind? Hoe staat dat in verband met de sport die hij/zij doet?

Ik heb het idee dat ze het goed doet, en dat ze goed in de groep ligt. Dat ze netjes is en dat ze geen grote mond heeft. Ze mag ook best een keer huilen als ze verliest oid maar het gebeurt niet heel snel. Wel op het moment dat er onrecht gedaan wordt. Als zij het idee heeft dat er iets gebeurt wat volgens haar niet goed gegaan is dan kan ze het er moeilijk mee hebben, maar dan zullen niet de tranen daar om vloeien. Ik vind haar wel echt al beheerst met emoties en impulsen moet ik zeggen ja.

- Wat hebben de voorgaande jaren van sport in die bepaalde richting voor invloed gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Was dit positief of negatief, of zelfs neutraal?

Het gaat vanzelf. Ik denk dat ze gewoon leert van de omgang van alle mensen om haar heen, op school of thuis of waar dan ook. Ik zie niet bijzondere dingen waardoor dat verandert of verbetert, want het gaat vanzelf. Ik denk dat de sport een neutrale invloed heeft gehad.

- Had u verwachtingen van tevoren? In hoeverre zijn de verwachtingen van het kind uitgekomen?

Nee ik had totaal geen verwachtingen. Ik was helemaal blanco, van we zien het wel.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan gekeken naar het verloop van de ontwikkeling nu?

Nee.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat voor bijdrage heeft gehad aan eigen ontwikkeling?

Nee ik heb zelf een goede ervaring met schaatsen gehad en ik merk dat zij er ook hartstikke veel plezier in heeft, en ik heb hier een goede ontwikkeling van ervaren. Dus nee ik zou niet perse gewild hebben dat ze een andere sport zou gaan doen.

Verwachtingen sportbeoefening kind(eren):

- Wat is uw verwachting van de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind voor de komende jaren (adolescentie/puberteit)?

De lijn die zij nu te pakken heeft, en hoe zij is, verwacht ik dat het prima gaat zijn. Ze is natuurlijk wel aan het aftasten hoe ver ze kan gaan, niet zo zeer verbaal maar bijvoorbeeld dingen als later naar bed gaan wat zij dan niet mag daar heeft ze wel eens moeite mee. Maar ik verwacht geen gekke dingen. Ik zie ook geen verbeteringen waar ze heel erg aan moet werken. Ik zou zeggen dat het voor een normale 9 jarige heel goed gaat, ze dwarrelt overal lekker tussendoor.

- Denkt u dat de sport(richting) van uw kind daar een bijdrage aan gaat leveren? En is de verwachting dan een hele positieve bijdrage of neutraal?

Ja ik denk dat dat wel een positieve bijdrage wordt. Sowieso ergens haar energie in kwijt kunnen gaat haar al erg helpen denk ik.

- Wat verwacht u dat uw kind nog gaat opsteken op sociaal-emotioneel gebied, gekeken naar uw eigen ontwikkelde aspecten door de sport die u vroeger heeft gedaan?

Nou ik zoverre dat ik toch ook weer dat sociale denk. Teamsporters zeggen al heel snel van 'schaatsen dat is een sport voor jezelf want een teamsport is sociaal goed en dergelijke' maar daar ben ik het dus niet mee eens want je bent met schaatsen ook sociaal met elkaar bezig.

Algemeen

- Naam ouder

Riko Loos

- Leeftijd ouder

40

- Opleidingsniveau

MBO

- Leeftijd kind

10

- Type sport kind

Hockey (teamsport)

Eigen sportbeleving:

- Heeft u vroeger een sport gedaan? Welke sport(en)? En op welk niveau?

Ja. Ik heb gezwommen (tot een jaar of 10) en ik ben daarna gaan basketballen. Zwemmen was wel op een aardig niveau maar wel recreatief maar wel veel wedstrijden gezwommen. Basketbal was ook op recreatief niveau.

- Zo nee, had u nu gewild dat u wel een sport had gedaan? *Uitleg sociaal-emotionele ontwikkeling* Denkt u dat u op sociaal-emotioneel vlak meer had kunnen opsteken door wel op een sport te zitten? Als u een sport had moeten kiezen (van ouders), welke zou dat dan zijn geweest?
- Zo ja, heeft u zelf voor deze sport(en) gekozen of heeft iemand anders (ouders) dat voor u gedaan?

Mijn moeder heeft vroeger gezwommen, dus dat heeft denk ik wel geholpen. En basketbal heb ik zelf gekozen. Het was wel mijn eigen keuze bij zwemmen.

- Bij eigen keuze: wat is de reden dat u voor die sport(en) heeft gekozen?

Weet ik niet zo heel erg goed denk ik. Zwemmen is ook wel uit diplomazwemmen gekomen denk ik, dat je verder gaat en uiteindelijk lukte het aardig. En dan win je prijzen en krijg je de smaak wel te pakken dus dan wil je het blijven doen. En basketbal dat deden vriendjes ook.

- Doet u deze sport nog steeds? Zo nee, na hoe veel jaren bent u met de sport gestopt? Wat was daar de reden voor?

Nee allebei niet. Ik zwem nog wel eens maar dat is niet regelmatig. Ik denk dat ik 10 was toen ik met zwemmen stopte dus een jaar of 5. Ik was altijd eeuwige 2^e, en ze konden me niet heel veel meer leren hier in Roelofarendsveen. Dus dat zou betekenen dat ik naar Leiderdorp zou moeten en dat zag ik niet helemaal zitten want dan moest ik om 6 uur sochtends mijn bed uit. Basketbal heb ik tot met 14^e of 15^e gedaan, dus een jaar of 4. Daar ben ik mee gestopt omdat we na een tijdje niks meer wonnen dus mijn motivatie was na een tijdje ver te zoeken. Wij waren altijd kleiner dan onze tegenstanders en dat helpt niet echt bij basketbal. En ik zat toen op de middelbare school en dan krijg je andere dingen te doen, dus dat speelde ook wel mee.

- Beschrijf in eigen woorden wat uw ervaring was in uw sport(en) van vroeger (sportbeleving)?
(zwemmen) Ik vond het heel erg leuk, en in die tijd ook wel heel fijn. Ik weet nog dat ik het altijd heel spannend vond, want ik beeldde me altijd in dat er van alles in het zwembad zat waardoor ik harder ging zwemmen. Ik vond het altijd heel spannend maar het was wel iets waar ik altijd naar uit keek om te doen. (basketbal) Ik weet nog dat woensdag altijd training was en dan at ik altijd een broodje hamburger ervoor, dus dat weet ik nog precies. En het was altijd met jongens waarmee ik nu ook nog om ga dus het was altijd gewoon leuk. Maar dan heb ik voornamelijk leuke herinneringen aan de trainingen dan aan de wedstrijden want ja als je altijd blijft verliezen dan is het snel klaar.

- Dus over het algemeen een goede of slechte ervaring?
Bij zwemmen een hele goede ervaring en basketbal ook wel goed, maar niet zo goed als zwemmen.

- Wat heeft u als voordelen ervaren over die sport(en)?
Ik denk dat ik achteraf gezien mijn energie wel goed erin kwijt kon. Maar ik denk ook wel dat ik er wel veel fitter van geworden ben toen, ik sport nu natuurlijk nog steeds.

- Wat heeft u als nadelen ervaren over die sport(en)?
(basketbal) Ik had na een tijdje zoiets van we winnen toch niet dus het heeft geen nut om iets te doen. (zwemmen) En dat ik altijd eeuwige tweede was. Tot er een keer kwam dat je wel wint, dus dat is dan ook wel weer doorgaan. Maar ik merkte wel dat dat ook weer lastig was soms, zeker met basketbal. Het doorzettingsvermogen was gewoon lastig op te brengen.

- Kunt u beschrijven wat u hebt opgestoken op sociaal-emotioneel gebied door uw sport(en)?
Nou ja dat je door moet zetten, het komt allemaal niet vanzelf. En ook wel dat zwemmen, dat was geen teamsport, dat was voor jezelf en dan moet je ook wel kiezen voor jezelf. Ik was dan altijd eeuwige 2^e en ik weet nog heel goed dat ik die ene keer 1^e werd. En die ander die dus altijd 1^e werd kreeg een enorme afbrander van zijn moeder. En ik weet nog heel goed dat ik dat heel erg vond en toen ben ik ook naar mijn moeder toegelopen van moet ik nou sorry zeggen. En dat mijn moeder zei van nee natuurlijk niet je hebt gewonnen. En ik vond het alleen maar heel zielig voor hem, terwijl je in zo'n sport dus echt voor jezelf moet gaan. (empathie) Er gebeurt veel natuurlijk, je doet het met overgave en als dat niet lukt dan ben je teleurgesteld. Dus omgaan met emoties en met winst en verlies. Het ontwikkelt gewoon jezelf, hoe je erin staat en dat elke keer weer opnieuw.

- Doet u nu een sport/meer sporten?
Hardlopen en bootcamp/crossfit.

- Zo ja, wat is de reden dat u deze sport(en) nu doet?
Nou ik doe het nu 3 jaar pas ofzo, en ik wilde gewoon fitter worden. Heel veel vrienden van me deden het, en die werden dus ook fitter en dat wilde ik ook. In de eerste instantie ben ik obstacle runs gaan lopen, maar daar ben ik mee gestopt want mijn schouder is niet zo best dus dat kon niet meer. Dus ik ben meer gaan hardlopen, en ik ben dan ook wel iemand die dan echt een doel zet en daar dan ook voor gaat en het haalt. Dus het is ook wel een uitlaatklep denk ik. In het begin was het puur om fitter te worden maar nu is het ook ontlasting van je werk en alles.

Sportbeoefening van kind:

- Wat voor sport doet uw kind? Hoe lang doet uw kind deze sport al? Op welk niveau wordt de sport beoefend?

Hockey, dat doet ze denk 4 of 5 jaar nu. En dat doet ze op recreatief niveau. Ze zit in de E1.

- Welke sporten doet/heeft uw kind nog meer gedaan?
Dansen doet ze nog steeds en zwemmen heeft ze gedaan.

- Hoe is uw kind op deze sport gekomen (eigen keuze/vriendjes/ouders/ school/ tv)? Was het in ieder geval de eigen keuze of uw keuze?

Via school volgens mij via zo'n clinic. Samen met een vriendinnetje en die zit er ook nog steeds op. Ze was heel enthousiast dus het was ook haar eigen keuze.

- Bij keuze van ouder, waarom? Bewust tussen teamsport en individuele sport gekozen?
- Had keuze van de ouder te maken met eigen sportgeschiedenis en beleving (en niveau)?
- Wat vindt uw kind volgens u het leukst aan deze sportbeoefening (deelnamemotieven: vaardigheid verbeteren, plezier hebben, tijd met vrienden doorbrengen, oefenen, vrienden maken, wedstrijd spelen)

Ze hockeyt met een vriendinnetje, en die is ook wel heel belangrijk voor haar dat vriendinnetje, misschien iets te belangrijk. Maar winnen is wel iets heel belangrijks voor haar, ze is helemaal uit het veld geslagen als ze niet wint. Maar ook wel vriendinnetjes maken want met die andere meiden kan ze het ook wel aardig vinden en soms komt er een spelen of zij gaat daar spelen.

- Wat vindt u als ouder van belang dat uw kind leert op deze sportvereniging? (motieven van de ouders). Waarom vindt u dat belangrijk?

Dat ze het naar haar zin heeft vind ik het aller belangrijkste, maakt niet uit of ze wint of verliest.

- Vindt u het belangrijk dat uw kind goed presteert (hoog team, veel winnen) of vindt u andere dingen belangrijk? Hoe uit zich dat langs de kant?

Ik vind het wel leuk als ze het goed doet, maar niet perse heel belangrijk. Langs de kant word je wel steeds enthousiaster. Aan het begin ben ik stil maar uiteindelijk heb ik dan van doe dat nou zo of zo en dan zeg ik dat niet want wij hebben Leon langs de kant en die is heel enthousiast. En dat is niet onze coach, maar onze coach hoeft soms niets meer te zeggen omdat Leon daar staat.

- Vindt u dat de sportverenigingen naast sportactiviteiten ook sociale aspecten aan uw kind moet bijbrengen, zo ja welke en ligt toe?

Ja dat doen we zelf ook al een beetje. Ze zit in een team met allemaal tantetjes en de training is soms wel een chaos. Mijn vrouw gaat er soms nog wel eens naartoe om ze een beetje onder drang te houden want hun trainer heeft er echt haar handen vol aan. Nu is er de laatste tijd een volwassene bij om het allemaal een beetje in gedrang te houden. Dus ik weet niet of het de taak van de hockey club is, maar ik denk wel dat het heel veel aandacht nodig heeft ja.

- Hoe vindt u dat de sociale aspecten aan uw kind bijgebracht moeten worden, en door wie moet dit gedaan worden? Vindt u dat die persoon dat nu naar behoren doet en capabel genoeg daarvoor is?

Tijdens de trainingen hoort dat er zeker wel bij. Als de trainer denkt dit gaat mij te ver dan moet er zeker ingegrepen worden ja. Esmee is nog heel jong dus het lukt haar nog niet altijd. Maar ik vind het meer de taak van de ouder om in te grijpen, niet perse Esmee.

- Wat is uw rol in de sportbeoefening van uw kind / bij de vereniging? Bent u zelf trainer/coach/bestuurslid. Hoe vaak staat u langs de lijn/kant bij een wedstrijd of uitvoering, rijdt u bij de uitwedstrijden, wast u kleding of staat u achter de bar?

Ik ben wel heel enthousiast. Ik ben verder geen coach, ik heb wel eens gefloten maar er gebeurt zo veel in zo'n veld dat kan ik als niet-hockeyer na een tijdje niet meer bijbenen. Kleding wassen is ieder voor zich dus dat doe ik elke week. Maar we hebben voor de rest wel rij ouders en fruit regelen en dat doe ik ook wel eens in de zoveel tijd. Ik sta zo vaak mogelijk langs de lijn, maar mijn vrouw en ik wisselen om met mijn dochter en zoontje, dus de ene week voetbal en de andere week hockey.

- Bij niet zo actief: wat is de reden daarvoor? Heeft dat te maken met eigen sportbeleving?

Meningen sportbeoefening kind:

- Wat is uw mening over de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind? Hoe staat dat in verband met de sport die hij/zij doet?

Het is wel iemand die heel veel last heeft van dingen zeg maar. Ze is heeft op school nu een inval leraar omdat haar eigen leraar overspannen was, en dat klikt echt niet ze wil soms echt niet meer naar school ook. Het hele niveau van die hele klas is gezakt, mede door de nieuwe leraar. Dus nova is ook een niveau lager gezet in alles wat ze moest doen en daar heeft ze heel veel moeite mee. Ze heeft ook

gewoon een grote mond natuurlijk. Ze zit niet lekker in haar vel op het moment, en dat merk je ook bij de hockey. Ze scheldt gerust die meiden verrot, of dat ze tegen Esmee tekeergaat. Ze is op het moment niet op haar sterkste. Bijvoorbeeld in een wedstrijd, als ze wint is het goed maar als ze verliest dan heb je er wel een boze aan. Als ze ziet dat het niks meer wordt dan gaat die stick achter der aan of die vliegt in de lucht. Dus van tevoren bereiden we haar ook wel een beetje voor dat ze weet wat ze kan verwachten en ze heeft soms ook wel wat motivatie nodig.

- Wat hebben de voorgaande jaren van sport in die bepaalde richting voor invloed gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Was dit positief of negatief, of zelfs neutraal?

Positief denk ik. Nova is wel een beetje een solo dus voor zichzelf. Teamsport is wel belangrijk voor haar maar we hebben ook wel eens zitten denken dat ze misschien beter kan gaan zwemmen of in ieder geval iets voor zichzelf doen. Maar je ziet op de hockey dat ze echt leert met andere mensen om te gaan dus dit is eigenlijk ook wel goed voor haar.

- Had u verwachtingen van tevoren? In hoeverre zijn de verwachtingen van het kind uitgekomen?

Nee niet in die zin. Ik had gehoopt dat ze het naar haar zin zou hebben.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan gekeken naar het verloop van de ontwikkeling nu?

Nee daar hebben we de keuze wel goed voor gemaakt.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat voor bijdrage heeft gehad aan eigen ontwikkeling?

Nee, ja misschien had ik wel moeten hockeyen vroeger want het ziet er harstikke leuk uit. Maar nee ik heb niet zoiets van je moet zwemmen, of je moet dit. Ik bedoel als ik zondag ochtend ga hardlopen, de laatste keer is ze dan mee gegaan met de fiets en dat vindt ze harstikke leuk maar het is niet dat ik nu elke week zeg kom trek je schoenen aan we gaan hardlopen.

Verwachtingen sportbeoefening kind(eren):

- Wat is uw verwachting van de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind voor de komende jaren (adolescentie/puberteit)?

Nou ja ik hoop dat ze verlies wat makkelijker naast haar neer zal kunnen leggen. En ze merkt dat ze kan scoren zolang de wedstrijd door gaat, het is pas afgelopen als het klaar is en niet eerder. Omgang met mensen in het algemeen, dat dat verbetert. Want ze kan echt heel erg boos uit de hoek komen, dus ik hoop dat dat wel beter wordt.

- Denkt u dat de sport(richting) van uw kind daar een bijdrage aan gaat leveren? En is de verwachting dan een hele positieve bijdrage of neutraal?

Ik denk dat het een hele positieve bijdrage zal leveren. Want ze heeft wel zoiets van als ik ouder word kan ik ook gaan doen wat esmee doet.

- Wat verwacht u dat uw kind nog gaat opsteken op sociaal-emotioneel gebied, gekeken naar uw eigen ontwikkelde aspecten door de sport die u vroeger heeft gedaan?

Nou ja weet ik niet. Als zij haar eigen ding kan blijven doen tot in de pubertijd is dat wel iets waar ze nog naar uit zal kijken en leuk vindt, dus dat het wel iets veilig is voor haar is. Dus niet dat ze nog iets gaat ontwikkelen perse als ik het vergelijk met mij vroeger, maar wel dat het haar kan behoeden tegen verkeerde vrienden en beslissingen en daarbij komende rottigheid.

Algemeen

- Naam ouder

Sander Opdam

- Leeftijd ouder

44

- Opleidingsniveau

Mavo

- Leeftijd kind

11

- Type sport kind

Schaatsen (individuele sport)

Eigen sportbeleving:

- Heeft u vroeger een sport gedaan? Welke sport(en)? En op welk niveau?

Ja, ik heb gezwommen en gevoetbald. Alle eerste elftallen doorgelopen maar wel op recreatief niveau.

- Zo nee, had u nu gewild dat u wel een sport had gedaan? *Uitleg sociaal-emotionele ontwikkeling* Denkt u dat u op sociaal-emotioneel vlak meer had kunnen opsteken door wel op een sport te zitten? Als u een sport had moeten kiezen (van ouders), welke zou dat dan zijn geweest?
- Zo ja, heeft u zelf voor deze sport(en) gekozen of heeft iemand anders (ouders) dat voor u gedaan?

Zelf gekozen.

- Bij eigen keuze: wat is de reden dat u voor die sport(en) heeft gekozen?

Er was niemand in mijn klas die voetbalde dus ik heb het niet voor vriendjes gedaan. Ik was buiten altijd aan het voetballen dus het was in die tijd heel normaal dat je dan op voetbal ging. Zwemmen deed ik gewoon graag.

- Doet u deze sport nog steeds? Zo nee, na hoe veel jaren bent u met de sport gestopt? Wat was daar de reden voor?

Allebei niet meer. Ik heb tot mijn 11^e gezwommen, en dat begon op de basisschool. Ik ben op mijn 37^e gestopt met voetbal denk ik. Ik had er niet zo veel tijd meer voor.

- Beschrijf in eigen woorden wat uw ervaring was in uw sport(en) van vroeger (sportbeleving)?

Ik vond het een leuke tijd. Ik was super fanatiek, ik wilde heel veel trainen. Achteraf vond ik zwemmen een mooiere sport dan voetbal. Voetbal was super gezellig en dat was op een redelijk niveau dus de prestatie was wel hoog. Die druk vond ik altijd wel mooi.

- Dus over het algemeen een goede of slechte ervaring?

Beide een hele goede ervaring.

- Wat heeft u als voordelen ervaren over die sport(en)?

Vooral het sociale, het gezellige. Ik heb er vrienden aan over gehouden. En fit blijven. Bij allebei de sporten.

- Wat heeft u als nadelen ervaren over die sport(en)?

Niet iets wat nu in me opkomt.

- Kunt u beschrijven wat u hebt opgestoken op sociaal-emotioneel gebied door uw sport(en)?

Doorzetters, dat ben je of dat ben je niet dus ik denk niet dat dat door sporten is gekomen. Maar beheersing van je emoties en impulsen dat leer je wel bij je sport. Omgaan met mensen leer je ook in een team.

- Doet u nu een sport/meer sporten?

Ik doe aan hardlopen.

- Zo ja, wat is de reden dat u deze sport(en) nu doet?

Het is makkelijk, je loopt zo de achterdeur uit. En het kost niet zo veel tijd en het is gewoon lekker.

Sportbeoefening van kind:

- Wat voor sport doet uw kind? Hoe lang doet uw kind deze sport al? Op welk niveau wordt de sport beoefend?

Schaatsen. Een jaar of 4 of 5. Recreatief niveau is het gewoon.

- Welke sporten doet/heeft uw kind nog meer gedaan?

Voetbal, sinds 2 jaar.

- Hoe is uw kind op deze sport gekomen (eigen keuze/vriendjes/ouders/ school/ tv)? Was het in ieder geval de eigen keuze of uw keuze?

Door haar zus. Het was wel echt haar eigen keuze.

- Bij keuze van ouder, waarom? Bewust tussen teamsport en individuele sport gekozen?
- Had keuze van de ouder te maken met eigen sportgeschiedenis en beleving (en niveau)?
- Wat vindt uw kind volgens u het leukst aan deze sportbeoefening (deelnamemotieven: vaardigheid verbeteren, plezier hebben, tijd met vrienden doorbrengen, oefenen, vrienden maken, wedstrijd spelen)

Ze vindt het gezellig om met haar vriendinnen te zijn. Ze vindt het ook leuk om beter te worden denk ik, dus haar vaardigheid verbeteren.

- Wat vindt u als ouder van belang dat uw kind leert op deze sportvereniging? (motieven van de ouders). Waarom vindt u dat belangrijk?

Ik vind het belangrijk dat ze het naar haar zin heeft. Ik ben blij dat ze beweegt, maar voor de rest heb ik geen eisen.

- Vindt u het belangrijk dat uw kind goed presteert (hoog team, veel winnen) of vindt u andere dingen belangrijk? Hoe uit zich dat langs de kant?

Nee. Ik vind wel dat je er mee bezig moet zijn om beter te worden. Als je er heen gaat moet je je best doen, maar je hoeft niet perse de snelste te zijn. Ik sta daar met mijn vrouw als twee rustige ouders, wel als ze langs komt aanmoedigen van kom op maar voor de rest zijn we vrij stil.

- Vindt u dat de sportverenigingen naast sportactiviteiten ook sociale aspecten aan uw kind moet bijbrengen, zo ja welke en ligt toe?

Nou nee, ik vind niet dat je dat kan verwachten.

- Hoe vindt u dat de sociale aspecten aan uw kind bijgebracht moeten worden, en door wie moet dit gedaan worden? Vindt u dat die persoon dat nu naar behoren doet en capabel genoeg daarvoor is?

Ik vind niet dat dit gedaan hoeft te worden.

- Wat is uw rol in de sportbeoefening van uw kind / bij de vereniging? Bent u zelf trainer/coach/bestuurslid. Hoe vaak staat u langs de lijn/kant bij een wedstrijd of uitvoering, rijdt u bij de uitwedstrijden, wast u kleding of staat u achter de bar?

Ik ga elk jaar mee op schaatskamp. Maar voor de rest heb ik niet zo veel met de sport.

- Bij niet zo actief: wat is de reden daarvoor? Heeft dat te maken met eigen sportbeleving?

Het is niet mijn eigen sport, dus ik ben er niet echt bij betrokken. Ik ben wel haar coach met voetbal, want dan ligt ook dicht bij mezelf.

Meningen sportbeoefening kind:

- Wat is uw mening over de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind? Hoe staat dat in verband met de sport die hij/zij doet?

Het is een echte doorzetter. Sociaal gaat het ook goed met andere mensen. Ik zie niets bij schaatsen wat ik kan linken aan haar sociaal emotionele ontwikkeling. Maar ze rijdt ook nog maar 2 wedstrijden per jaar.

- Wat hebben de voorgaande jaren van sport in die bepaalde richting voor invloed gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Was dit positief of negatief, of zelfs neutraal?

Sowieso een positieve invloed denk ik.

- Had u verwachtingen van tevoren? In hoeverre zijn de verwachtingen van het kind uitgekomen?

Nee ik had geen verwachtingen. Wel dat ze het schaatsen leert, en dat is gelukt.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan gekeken naar het verloop van de ontwikkeling nu?

Nee. Het was haar eigen keuze en ik ben tevreden over haar ontwikkeling.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat voor bijdrage heeft gehad aan eigen ontwikkeling?

Nee ook niet.

Verwachtingen sportbeoefening kind(eren):

- Wat is uw verwachting van de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind voor de komende jaren (adolescentie/puberteit)?

Ik hoop dat het allemaal stand houdt, dat ze lekker op deze manier door blijft gaan.

- Denkt u dat de sport(richting) van uw kind daar een bijdrage aan gaat leveren? En is de verwachting dan een hele positieve bijdrage of neutraal?

Ja dat denk ik zeker. Ik denk dat het een goede afleiding zal zijn en dat ze er positief nog van zal ontwikkelen. Ik ook zeker qua zelfvertrouwen en zelfbeeld en hoe ze dan omgaat met haar emoties naar anderen toe.

- Wat verwacht u dat uw kind nog gaat opsteken op sociaal-emotioneel gebied, gekeken naar uw eigen ontwikkelde aspecten door de sport die u vroeger heeft gedaan?

Ik denk dat mijn ontwikkeling vroeger wel vergelijkbaar is met die van haar nu, want ik herken heel veel dingen van mezelf in haar terug. Maar ik zou niet weten wat ik in die tijd allemaal precies heb opgestoken nog want dat gebeurt toch onbewust, dus ik kan deze vraag niet beantwoorden.

Algemeen

- Naam ouder

Theodor Paal

- Leeftijd ouder

51

- Opleidingsniveau

WO Bedrijfseconomie

- Leeftijd kind

9

- Type sport kind

Hockey (teamsport)

Eigen sportbeleving:

- Heeft u vroeger een sport gedaan? Welke sport(en)? En op welk niveau?

Ja, gehockeyd. Dat was niet heel hoog in de jeugd, en toen in de heren was het in de heren 1, reserve 2^e klasse. Maar toen bedacht ik me al snel dat ik daar echt iets voor moest doen dus toen zat ik daarna in een studententeam in Rotterdam. Ik heb ook nog gejudoed.

- Zo nee, had u nu gewild dat u wel een sport had gedaan? *Uitleg sociaal-emotionele ontwikkeling* Denkt u dat u op sociaal-emotioneel vlak meer had kunnen opsteken door wel op een sport te zitten? Als u een sport had moeten kiezen (van ouders), welke zou dat dan zijn geweest?
- Zo ja, heeft u zelf voor deze sport(en) gekozen of heeft iemand anders (ouders) dat voor u gedaan?

Ja. Vriendjes hockeyden ook, maar ik wilde het wel uit mijzelf gaan doen. Beide ouders hockeyden niet.

- Bij eigen keuze: wat is de reden dat u voor die sport(en) heeft gekozen?

Mijn vriendjes zeiden eens kom eens mee, en zo is het gekomen.

- Doet u deze sport nog steeds? Zo nee, na hoe veel jaren bent u met de sport gestopt? Wat was daar de reden voor?

Ja ik doe het nog steeds.

- Beschrijf in eigen woorden wat uw ervaring was in uw sport(en) van vroeger (sportbeleving)?

Ik was niet heel fanatiek, maar ik vond het gewoon leuk om met mijn vriendjes samen te trainen en met de fiets naar het hockeyveld toe te rijden en in het weekend zo'n beetje 2 dagen lang met elkaar over het hockeyveld struinen, beetje balletjes slaan en invallen bij teams. Dit was gewoon een heel groot gedeelte van mijn weekend.

- Dus over het algemeen een goede of slechte ervaring?

Een hele goede ervaring.

- Wat heeft u als voordelen ervaren over die sport(en)?

Het heeft mij wel wat gebracht denk ik. Hockeyfeesten leer je mensen uit andere teams kennen. Je komt toch weer in een bepaald soort kringetje terecht. Maar over het algemeen was dat een kringetje met gemotiveerde kinderen die wat van het leven wilden maken, die niet alleen maar aan het lummelen waren. Dus wat dat betreft heeft me dat wel wat gebracht qua mentaliteit.

- Wat heeft u als nadelen ervaren over die sport(en)?

Nee, helemaal niks.

- Kunt u beschrijven wat u hebt opgestoken op sociaal-emotioneel gebied door uw sport(en)?

Nou ik heb in ieder geval heel veel wedstrijden verloren, wij zaten niet in een heel goed jeugdteam, maar dan leer je toch wel op een leuke manier doorgaan en dat je uiteindelijk toch best wel een leuke wedstrijd kan hebben ook al win je niet. Dat heeft me wel wat gebracht. Maar natuurlijk ook met je teamgenoten omgaan, iemand een schop onder zijn hol geven op een positieve manier bijvoorbeeld. Ook dat andere mensen jou wel eens corrigeren en dat dat oke is. Maar ik denk niet dat dat perse bij hockey hoort maar sowieso bij teamsport hoort.

- Doet u nu een sport/meer sporten?

Ja, ik hockey

- Zo ja, wat is de reden dat u deze sport(en) nu doet?

Nou ik kwam hier wonen en ik hoorde dat HCA dat deed. En toen heb ik een of twee keer gedaan en toen ben ik enorm geblesseerd geraakt maar ik vond het wel leuk. En toen begon mijn dochttertje te hockeyen en dacht ik laat ik het toch maar weer proberen. Ik vind het spelletje gewoon nog hartstikke leuk en beetje met je techniek bezig zijn en lekker moe worden. In een sportieve gezellige sfeer in het team iets doen.

Sportbeoefening van kind:

- Wat voor sport doet uw kind? Hoe lang doet uw kind deze sport al? Op welk niveau wordt de sport beoefend?

Hockey. Ik denk al 2,5 jaar. En dit is recreatief niveau, ze zit echt nog aan het begin.

- Welke sporten doet/heeft uw kind nog meer gedaan?

Zwemmen, maar ze vindt alle sporten hartstikke leuk.

- Hoe is uw kind op deze sport gekomen (eigen keuze/vriendjes/ouders/ school/ tv)? Was het in ieder geval de eigen keuze of uw keuze?

Ze is er niet zelf op gekomen, want ze wist dat ik het gedaan had. We zagen het niet zo zitten dat ze ging voetballen dus we zijn wel met haar naar de hockey gegaan en gezegd van probeer dat eens.

- Bij keuze van ouder, waarom? Bewust tussen teamsport en individuele sport gekozen?

Dit was bewust een teamsport, en we wilden haar niet op voetbal hebben.

- Had keuze van de ouder te maken met eigen sportgeschiedenis en beleving (en niveau)?

Ja. Ik heb zelf een hele leuke hockey tijd gehad.

- Wat vindt uw kind volgens u het leukst aan deze sportbeoefening (deelnamemotieven: vaardigheid verbeteren, plezier hebben, tijd met vrienden doorbrengen, oefenen, vrienden maken, wedstrijd spelen)

Wedstrijd spelen. Nou ja ze is gewoon vrij fanatiek en ze kan het ook wel aardig. En dat merkt zij ook. Ze vindt het gewoon leuk om doelpunten te maken en wedstrijden te winnen. Maar na de wedstrijd spreekt ze met elkaar af om te gaan spelen, dus wat betreft is het wel leuk dat ze naast haar klasgenootjes ook andere vriendinnetjes heeft. En volgens mij vindt zij dat ook wel echt leuk, vrienden maken en dus tijd met vrienden doorbrengen is ook wel een belangrijke.

- Wat vindt u als ouder van belang dat uw kind leert op deze sportvereniging? (motieven van de ouders). Waarom vindt u dat belangrijk?

Ik vind het belangrijk dat ze met het team samen, en dus niet in haar eentje naar het doel loopt en scoort, maar leert met haar teamgenootjes samen iets te doen. En ook als het niet zo goed gaat dat ze leert om met zijn allen door te zetten. Ik denk dat dit je een beter mens maakt, deze ervaring. Later in je leven heb je daar meer profijt van als je daar jong mee bent begonnen.

- Vindt u het belangrijk dat uw kind goed presteert (hoog team, veel winnen) of vindt u andere dingen belangrijk? Hoe uit zich dat langs de kant?

Nee. Ik vind het het belangrijkste dat ze het met plezier doet. Ze wil wel heel graag zelf goed presteren, en dat vind ik wel leuk, maar ik vind het niet belangrijk. Ik fluit meestal dus ik mag niet al te enthousiast zijn. Maar ik kan me goed beheersen. Mijn vrouw is wat fanatieker.

- Vindt u dat de sportverenigingen naast sportactiviteiten ook sociale aspecten aan uw kind moet bijbrengen, zo ja welke en ligt toe?

Ja dat vind ik prima. Als zij zich als een kreng gedraagt in het veld dan mag de coach daar prima wat van zeggen. Laatst met een training waren ze wat ondeugender en dan worden ze ook gewoon toegesproken en dat vind ik goed. Of ik het heel belangrijk vind weet ik niet maar ik vind het wel goed dat het gebeurt. Ik denk dat als het niet goed zou lopen bij haar team dat ik het belangrijker vinden.

- Hoe vindt u dat de sociale aspecten aan uw kind bijgebracht moeten worden, en door wie moet dit gedaan worden? Vindt u dat die persoon dat nu naar behoren doet en capabel genoeg daarvoor is?

Tijdens wedstrijden aanspreken op gedrag. Ik vind dat de coach dit moet doen. Hij is zelf sportleraar en is al coach geweest bij voetbal, dus wij hebben soort een professionele coach. En hij doet het uitstekend.

- Wat is uw rol in de sportbeoefening van uw kind / bij de vereniging? Bent u zelf trainer/coach/bestuurslid. Hoe vaak staat u langs de lijn/kant bij een wedstrijd of uitvoering, rijdt u bij de uitwedstrijden, wast u kleding of staat u achter de bar?

Ik trek het trimhockey een beetje, ik bereid daar oefeningen voor en zorg dat de spullen klaarstaan. Ik vind het niet erg om te fluiten, dus dat is vaak om de week. En als ik niet fluit ben ik er altijd bij. Kleding wassen en fruit regelen doe ik ook, maar dat zit in een schema.

- Bij niet zo actief: wat is de reden daarvoor? Heeft dat te maken met eigen sportbeleving?

Meningen sportbeoefening kind:

- Wat is uw mening over de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind? Hoe staat dat in verband met de sport die hij/zij doet?

Ik vind dat ze het goed doet. Ze kan met iedereen heel goed opschieten en daar ben ik wel hartstikke trots op. We zijn heel tevreden over hoe Julia het doet. Ze kan ook heel goed met ouderen opschieten maar ook heel goed met leeftijdsgenootjes, dus wat dat betreft heel sociaal vaardig. Ze is heel fanatiek maar dat slaat niet door in schelden tegen iemand of zoiets. Ik vind dat ze alles positief oppakt.

- Wat hebben de voorgaande jaren van sport in die bepaalde richting voor invloed gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Was dit positief of negatief, of zelfs neutraal?

Dat weet ik niet. Het heeft zeker niet tegen gewerkt, maar ze heeft daar niet een sprongetje door gemaakt ofzo. Ik zou zeggen neutraal.

- Had u verwachtingen van tevoren? In hoeverre zijn de verwachtingen van het kind uitgekomen?

Ik had verwacht dat ze leert om met een team dingen neer te zetten. En na een uit wedstrijd met zijn allen in de auto een voldaan gevoel hebben. En dat vindt ze hartstikke leuk dus die verwachtingen zijn uitgekomen.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan gekeken naar het verloop van de ontwikkeling nu?

Nee.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat voor bijdrage heeft gehad aan eigen ontwikkeling?

Nee ook niet.

Verwachtingen sportbeoefening kind(eren):

- Wat is uw verwachting van de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind voor de komende jaren (adolescentie/puberteit)?

Ik zou het niet weten, ik ben heel benieuwd. We merken wel dat ze continu aan het door ontwikkeling is en dat gaat in periodes dat ze heel brutaal is en dan is ze weer heel lief. Ik denk dat zij ons heel erg gaat challengen met hoe wij haar opvoeden.

- Denkt u dat de sport(richting) van uw kind daar een bijdrage aan gaat leveren? En is de verwachting dan een hele positieve bijdrage of neutraal?

Ik denk wel dat ze er veel aan gaat hebben ja als ze zo blijft functioneren. Ook met afvallen uit het team en dat er weer nieuwe bij komen en hoe vang je die op en gaat ze daar een bijdrage aan leveren en haar erbij betrekken, dat soort dingen. Ik verwacht wel een positieve bijdrage.

- Wat verwacht u dat uw kind nog gaat opsteken op sociaal-emotioneel gebied, gekeken naar uw eigen ontwikkelde aspecten door de sport die u vroeger heeft gedaan?

Wat het bij mij zelf heeft gebracht, is dat het in de groep vrienden waarin ik zat het heel normaal was om naar het vwo te gaan, en te gaan studeren later. Of met dingen bezig zijn als school en toekomst. Ik denk dat een sport als hockey over het algemeen meer die mentaliteit toelaat dan bij andere sporten.

Moeders

Algemeen

- Naam ouder

Anja de Rijk

- Leeftijd ouder

43

- Opleidingsniveau

HBO en universitaire cursussen

- Leeftijd kind

9

- Type sport kind

Schaatsen (individuele sport)

Eigen sportbeleving:

- Heeft u vroeger een sport gedaan? Welke sport(en)? En op welk niveau?

Ja, gegymd en later een paar jaar gehockeyd en vanaf mijn 18^e schaatsen (en wielrennen wat daar bij hoort). Dit was allemaal op recreatief niveau.

- Zo nee, had u nu gewild dat u wel een sport had gedaan? *Uitleg sociaal-emotionele ontwikkeling* Denkt u dat u op sociaal-emotioneel vlak meer had kunnen opsteken door wel op een sport te zitten? Als u een sport had moeten kiezen (van ouders), welke zou dat dan zijn geweest?
- Zo ja, heeft u zelf voor deze sport(en) gekozen of heeft iemand anders (ouders) dat voor u gedaan?

Dit was mijn eigen keuze.

- Bij eigen keuze: wat is de reden dat u voor die sport(en) heeft gekozen?

Nou gym was op het dorp, lekker dichtbij en niet zo duur. Er was gewoon niet zo veel mogelijk, er waren bovendien niet zo veel financiële mogelijkheden en mogelijkheden om rijden en halen (zoals wij nu doen) te regelen want mijn ouders hadden een eigen bedrijf. Vriendinnetjes zullen ongetwijfeld wel meegespeeld hebben bij de keuze.

- Doet u deze sport nog steeds? Zo nee, na hoe veel jaren bent u met de sport gestopt? Wat was daar de reden voor?

Ik schaats nog steeds, maar dat ben ik gaan doen vanaf mijn 18^e. Ik ben op mijn 14^e gestopt met gym, ik heb daarna aansluitend een paar jaar gehockeyd en daar ben ik op mijn 17^e denk ik mee gestopt. De reden voor het stoppen was voor gym omdat er niet zo veel leden meer over waren en ik had niet heel veel aanleg voor gym. Toen ben ik gaan hockeyen, maar dat vond ik na een tijdje niet meer leuk. En toen ben ik gaan nadenken van hey wat wil ik dan eigenlijk zelf. Want hockey ben ik denk ik wel gaan doen omdat mijn vriendinnen het ook deden, en daar was ik verder ook niet zo goed in.

- Beschrijf in eigen woorden wat uw ervaring was in uw sport(en) van vroeger (sportbeleving)? (gym) Ik denk dat ik het wel leuk vond, het is wel lang geleden. Ik vond het wel leuk en gezellig. (hockey) Vond ik ook leuk, want ik kon goed hard lopen. Maar ik moest ook gelijk veel regelen. Je moest heel veel zelf doen als team zijnde, dus je werd heel snel in de stand gezet van het organiseren. We waren al een dames team omdat er verder niet zo veel was.

- Dus over het algemeen een goede of slechte ervaring?

Bij beide sporten een goede ervaring.

- Wat heeft u als voordelen ervaren over die sport(en)?

(hockey) Het met elkaar, met het team zijn. Het sociale, dat je elkaar echt nodig hebt om het resultaat te behalen. (gym) Meer gewoon het bewegen en de dingen die je doet en leert. De gezelligheid speelde ook wel een rol maar voornamelijk dat je gewoon bezig bent.

- Wat heeft u als nadelen ervaren over die sport(en)?

(hockey) Er lag veel druk met dat je het allemaal zelf moest organiseren. Auto's regelen, mensen die kunnen rijden regelen. Mijn ouders konden niet rijden want die hadden een eigen bedrijf dus het was altijd wel veel organiseren vond ik.

- Kunt u beschrijven wat u hebt opgestoken op sociaal-emotioneel gebied door uw sport(en)?

(gym) Het verschil tussen het kunnen, de enige is gewoon leniger dan de ander, dus dan leer je wel naar jezelf kijken, wat kan ik nou zelf. En kan je zelf zodanig doorzetten dat je iets uiteindelijk beter kan. En natuurlijk ook gewoon incasseren dat de een nou eenmaal beter is dan de ander. En er zaten wel meiden tussen die duidelijk beter konden turnen. (hockey) Nou het met elkaar doen, en ook wel leren incasseren als iemand een fout maakt of doelpunten doorlaten. Ik ben wel een fanatieke tante dus dat was wel eens incasseren, en dat heb ik er zeker van geleerd dat je moet samenwerken en dat dat er ook gewoon bij hoort.

- Doet u nu een sport/meer sporten?

Ja ik schaats

- Zo ja, wat is de reden dat u deze sport(en) nu doet?

Ja dat vind ik gewoon leuk om te doen. Het is voor mij gewoon een uitlaatklep. Het is schaatsen, en fietsen in de zomer. Ik doe het met een aantal vriendinnen, dus het is ook een soort leuke afsluiting van de week. We gaan altijd op vrijdag avond schaatsen en gelukkig ligt de ijsbaan niet zo dichtbij dus dan kunnen we op de weg er naartoe lekker bijkletsen. Het is altijd een uitstapje. En dan ben je lekker anderhalf uur bezig en dan ga je weer naar huis.

Sportbeoefening van kind:

- Wat voor sport doet uw kind? Hoe lang doet uw kind deze sport al? Op welk niveau wordt de sport beoefend?

Schaatsen (skeeleren in de zomer). Dit is voor schaatsen haar 2^e jaar. En het wordt gedaan op recreatief niveau.

- Welke sporten doet/heeft uw kind nog meer gedaan?

Dansen, hockey en gym.

- Hoe is uw kind op deze sport gekomen (eigen keuze/vriendjes/ouders/ school/ tv)? Was het in ieder geval de eigen keuze of uw keuze?

Schaatsen zal ongetwijfeld zijn omdat wij het allemaal ook doen, iedereen in ons gezin schaatst. Het was absoluut geen moet hoor, ze wilt het zelf. De keuze was wel mede door ons, want ik weet niet of ze er zelf op was gekomen als haar gevraagd werd van wat wil je doen. Maar ik zou wel zeggen dat het haar eigen keuze was.

- Bij keuze van ouder, waarom? Bewust tussen teamsport en individuele sport gekozen?
- Had keuze van de ouder te maken met eigen sportgeschiedenis en beleving (en niveau)?
- Wat vindt uw kind volgens u het leukst aan deze sportbeoefening (deelnamemotieven: vaardigheid verbeteren, plezier hebben, tijd met vrienden doorbrengen, oefenen, vrienden maken, wedstrijd spelen)

Schaatsen vindt ze heel gezellig omdat het met haar vriendinnen is. Maar ze doet het ook heel graag. Ik denk dat vaardigheid verbeteren ook heel erg van belang is. Ze kan nu overstappen en morgen heeft ze een wedstrijd. Dan gaat ze bijvoorbeeld oefenen of ze echt harder gaat als ze in een ronde gaat overstappen want dan gaat ze dat vrijdag in de wedstrijd ook doen. Ze wil het ook graag beter kunnen.

- Wat vindt u als ouder van belang dat uw kind leert op deze sportvereniging? (motieven van de ouders). Waarom vindt u dat belangrijk?

Ik vind het heel belangrijk dat ze veel beweegt, want het is wel een kind dat heel makkelijk binnen zit.

- Vindt u het belangrijk dat uw kind goed presteert (hoog team, veel winnen) of vindt u andere dingen belangrijk? Hoe uit zich dat langs de kant?

Nee hoor, ik vind het voor haar leuk als ze een PR schaatst. De laatste wedstrijd die ze heeft gereden toen viel ze, en moest ze huilen. En dan vertel ik wel dat ze moet begrijpen dat als ze steeds harder wil ze wel eens onderuit gaat. Dus ik vind het belangrijker dat zij ervan leert dan dat die PR bijvoorbeeld steeds beter wordt. Het maakt me ook echt niet uit of ze nou 1^e of 10^e of 30^e is. Ik vind het belangrijker dat ze plezier ervaart in wat ze doet. Langs de kant moedig ik wel graag aan maar ik heb vaak een taak, want ik ben dan vrijwilliger. Ik heb wel eens expres hard aangemoedigd maar dat wil ze niet meer, dus dat zal ik ook niet meer doen. Ik spreek het de laatste tijd wel met haar af, of ze wel of niet aangemoedigd wil worden, en daar houd ik me dan ook aan.

- Vindt u dat de sportverenigingen naast sportactiviteiten ook sociale aspecten aan uw kind moet bijbrengen, zo ja welke en ligt toe?

Ik vind in principe dat de sportvereniging voor de sport is. Ik ben zelf heel verbonden aan de ijsvereniging, in principe wil je in de eerste instantie de kinderen leren schaatsen. Als ik daar naar kijk dan maak je wel groepjes en wil je wel dat het leuk gaat in zo'n groepje. Dus we kijken ook wel of halverwege het seizoen het niet beter anders samengesteld kan worden zodat iedereen op een prettige manier kan leren schaatsen. Als je alleen maar bezig bent met of het leuk is etc. vind ik dat in principe niet de eerste prioriteit van een sportvereniging. Je moet er aandacht voor hebben, dat hoort erbij, maar dat staat niet bovenaan bij mij. Het sporten zelf staat voorop en de sociale vaardigheden zijn meer mooi meegenomen.

- Hoe vindt u dat de sociale aspecten aan uw kind bijgebracht moeten worden, en door wie moet dit gedaan worden? Vindt u dat die persoon dat nu naar behoren doet en capabel genoeg daarvoor is?

Trainers en coaches, maar ook ouders. Ik vind dat die personen daar wel prima aandacht voor hebben. Ik heb niet het idee dat er iets anders in moet of iets mee moet gebeuren.

- Wat is uw rol in de sportbeoefening van uw kind / bij de vereniging? Bent u zelf trainer/coach/bestuurslid. Hoe vaak staat u langs de lijn/kant bij een wedstrijd of uitvoering, rijdt u bij de uitwedstrijden, wast u kleding of staat u achter de bar?

Ik ben een vrijwilliger bij de ijsclub. Ik heb geen vast trainingsgroepje meer maar ik geef wel eens trainingen. Ik help met wedstrijden, ik ga mee op schaatskamp. Ik zit in de organisatie van de poldertocht. Ik lever bij de ijsclub ook wel input en ik kijk ook wel eens naar de sociale aspecten. Als ik zie dat kinderen gewoon andersneeuwen dan kijken we even hoe we dat aan kunnen passen.

- Bij niet zo actief: wat is de reden daarvoor? Heeft dat te maken met eigen sportbeleving?

Meningen sportbeoefening kind:

- Wat is uw mening over de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind? Hoe staat dat in verband met de sport die hij/zij doet?

Het is een fanatieke tante. Ze wil alles graag goed doen, maar ze kan niet heel goed tegen kritiek. Ik denk dat zij zeker wel heeft geleerd dat je dingen samen moet doen. Wij proberen als ouders ook wel echt de focus te leggen op lekker sporten en niet zo veel op de prestatie. Ze ziet heel goed dat de ene nou eenmaal wat beter is dan zij is, nou dat mag dat hoort erbij. Daar hoeft je niet op te mopperen. Ook degene die wat minder vaardig is, die leert en dat krijgt zij ook mee. Met schaatsen komt ze ook wat meer zichzelf tegen. Ze staat wel eens te janken als iets niet lukt dus emoties beheren gaat de ene keer wat beter dan de andere keer. Als ze valt dan baalt ze en dat krijg je ook wel te merken. Het mooie is wel dat ze wordt opgevangen door vriendinnetjes, dat die haar daarin meenemen. Maar ook andersom, ze toont goed empathie. Ik leg haar ook wel eens uit dat je dat nou eenmaal valt als je harder gaat, dat dat erbij hoort. Dat dat kan betekenen dat je vooruit gaat, en daar hoort vallen en opstaan bij.

- Wat hebben de voorgaande jaren van sport in die bepaalde richting voor invloed gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Was dit positief of negatief, of zelfs neutraal?

Inzicht in dat het verschillend kan zijn en dat kinderen kunnen groeien maar dat je ook zelf kan groeien. Ze heeft niet zo heel veel last van frustraties om actief van anderen. Beheersen van emoties leert ze ook steeds beter. Dit was in ieder geval een positieve invloed.

- Had u verwachtingen van tevoren? In hoeverre zijn de verwachtingen van het kind uitgekomen?

In verwachtte dat ze plezier zou hebben in de sport en het bewegen. Dit komt de ene keer wat meer uit dan de andere keer maar over het algemeen wel denk ik.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan gekeken naar het verloop van de ontwikkeling nu?

Nee ik denk het niet.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat voor bijdrage heeft gehad aan eigen ontwikkeling?

Nee want ze doet nu dezelfde sport als ik gedaan heb en ik heb er een positieve beleving van.

Verwachtingen sportbeoefening kind(eren):

- Wat is uw verwachting van de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind voor de komende jaren (adolescentie/puberteit)?

Ik verwacht dat ze gaat leren over volhouden. Ze zal gaan moeten kiezen wat ze wel en niet wil gaan doen omdat ze het steeds drukker zal gaan krijgen en dat vraagt ook iets van haar doorzettingsvermogen. Ik denk dat alle aspecten van het 'puberleven' wel iets van haar doorzettingsvermogen gaan vragen. Ook dat alles niet altijd vanzelf gaat, wat ook met volhouden en doorzettingsvermogen te maken heeft, zal ze ook gaan leren denk ik. Je mag best huilen, best even teleurgesteld zijn, maar dat moet niet al te lang door blijven gaan dat ik 2 dagen later nog hoor over die ene valpartij of iets vergelijkbaars. Ik denk dat ze daar ook nog wel van gaat leren maar dat komt ook gewoon als ze ouder wordt.

- Denkt u dat de sport(richting) van uw kind daar een bijdrage aan gaat leveren? En is de verwachting dan een hele positieve bijdrage of neutraal?

Ik denk niet dat haar sport echt een positieve bijdrage gaat leveren, meer neutraal. Ik heb het idee dat ze zulke ontwikkelingsaspecten gaandeweg leert naarmate ze ouder wordt en in het dagelijkse leven ook zulke dingen tegen komt, en niet perse door sport. Het is een beetje dubbel, ze wordt ouder dus ze gaat meer inzicht krijgen maar ze blijft ook sporten dus je zou het nooit weten. Al zou ze andere dingen doen zoals een instrument bespelen of kunst maken zou ze zulke dingen naar mijn idee ook leren.

- Wat verwacht u dat uw kind nog gaat opsteken op sociaal-emotioneel gebied, gekeken naar uw eigen ontwikkelde aspecten door de sport die u vroeger heeft gedaan?

Het verschil is, dat ik altijd gesport heb omdat ik dat zelf heel graag wilde. En dat wij nu als ouders zijnde tegen onze kinderen zeggen dat wij het belangrijk vinden dat ze 2 keer in de week sporten. Dus het is een andere situatie dan wat ik zelf had. Ik had echt een intrinsieke motivatie om te sporten want ik ben niet door mijn ouders gestimuleerd om te gaan sporten. Daarom sport ik nu ook nog heel graag, dus ik denk dat het bijna niet te vergelijken is. Ouders van nu willen het heel graag faciliteren maar ook wel min of meer verplichten. Dus ja wat heb ik geleerd, eigen keuzes maken misschien. En dat zie ik ook wel voor me bij mijn dochter.

Algemeen

- Naam ouder

Corina van der Meer

- Leeftijd ouder

47

- Opleidingsniveau

Mavo/havo

- Leeftijd kind

11

- Type sport kind

Hockey (teamsport)

Eigen sportbeleving:

- Heeft u vroeger een sport gedaan? Welke sport(en)? En op welk niveau?

Ja. Op hoog niveau. Ik heb fietscross op hoog niveau gedaan, dus nederlandse kampioenschappen en hoger. Vrij hoog tafeltennist. En zwemmen ook op een vrij hoog niveau, dus alles op een vrij hoog niveau. Zijn inderdaad allemaal individuele sporten, want ik was geen teamsporter.

- Zo nee, had u nu gewild dat u wel een sport had gedaan? *Uitleg sociaal-emotionele ontwikkeling* Denkt u dat u op sociaal-emotioneel vlak meer had kunnen opsteken door wel op een sport te zitten? Als u een sport had moeten kiezen (van ouders), welke zou dat dan zijn geweest?
- Zo ja, heeft u zelf voor deze sport(en) gekozen of heeft iemand anders (ouders) dat voor u gedaan?

Een sport zelf gekozen, en twee sporten hadden mijn ouders invloed omdat mijn oudere broer het al deed. Ik ging een keer mee en het was 'geef dat kind ook een fiets dan kan ze meefietsen en geef haar ook een sportbadpak dan kan ze ook mee doen' zo ging het, dus het was niet echt gedwongen.

- Bij eigen keuze: wat is de reden dat u voor die sport(en) heeft gekozen?

(tafeltennis) Vriendinnen. Eigenlijk met de halve klas zaten we op tafeltennis en dat was gewoon leuk met elkaar.

- Doet u deze sport nog steeds? Zo nee, na hoe veel jaren bent u met de sport gestopt? Wat was daar de reden voor?

Ik zwem nog wel heel graag. Fietscross gaat ten koste aan blessures etc. dus dat doe ik niet meer. Ik ben op mijn 16^e gestopt met fietsen, en zwemmen ben ik gestopt toen ik 18 of 19 was, en tafeltennis al eerder. Bij tafeltennis ging iedereen er op een gegeven moment af naar de middelbare toe, het was meer een lagere school ding. Zwemmen vond ik uiteindelijk niet zo leuk meer, omdat ik ouder werd en de lol er vanaf ging omdat ik in andere klassen moest gaan zwemmen.

- Beschrijf in eigen woorden wat uw ervaring was in uw sport(en) van vroeger (sportbeleving)?

Was een hele leuke beleving, je groeit erin want het was niet van tevoren gepland en uiteindelijk bleek ik gewoon heel veel affiniteit voor sport te hebben. Dus alles wat ik deed, al was het nou zwemmen of tafeltennis of fietsen, dat werd steeds meer en meer en meer, en ik wilde ook steeds meer en meer en meer. Dus ja dat was wel een hele spannende ervaring, want ook door sponsors enzo begeleid te worden.

- Dus over het algemeen een goede of slechte ervaring?

Een hele goede ervaring.

- Wat heeft u als voordelen ervaren over die sport(en)?

De organisatie bij de een gaat wat makkelijker dan de ander. Bij het fietsen liep het heel erg gestroomlijnd, als een geoliede machine. De sociale contacten was een voordeel. Ik ben ook wat harder geworden, ik durf te gaan voor iets. Ook al val je of heb je een blessure ofzo, niet zeuren en doorgaan. Dus dat geven wij onze meiden wel mee, van ah joh niet zo zeuren.

- Wat heeft u als nadelen ervaren over die sport(en)?

En bij zwemmen en tafeltennis was het een beetje een rommeltje, dus daar moest je wel veel zelfredzaamheid hebben en dat vond ik wel lastig. Er gaat ook heel veel tijd in zitten, echt heel veel, en je kan op een gegeven moment ook heel veel niet. Ik kon niet op zaterdag avond uit want ik moest op zondag ochtend heel vroeg naar het bos om te sporten, dus er ging heel veel tijd in zitten en ik moest heel veel dingen laten. En was het een nadeel, weet ik niet, maar het woog in ieder geval niet op tegen de voordelen.

- Kunt u beschrijven wat u hebt opgestoken op sociaal-emotioneel gebied door uw sport(en)?

Sowieso wat ik er van op heb gestoken is de omgang met anderen, maar ook waar zet je jezelf neer in een speelveld, of dat nou in een zwembad of een fietscross baan is maakt opzich niet uit. Maar hoe durf jij zelf te gaan, maar ook in hoeverre gaat een ander om met de dingen die gebeuren om je heen, en dat vond ik soms wel lastig. Dat ik soms dacht van ja, winnen met respect is prima, maar niet dingen doen die niet door de beugel kunnen waarvan ik dan denk van ja daar kan ik slecht tegen. Dus op dat punt was mijn ontwikkeling niet zo goed, want ik kon heel slecht tegen valsspelen en tegen gekke dingen doen tijdens de strijd. En dat was wel mijn minpunt. Doorzettingsvermogen heb ik altijd al gehad, maar sowieso werd dat er thuis bij mij al een beetje in gepompt. Dus ik denk niet dat dat perse door de sport is gekomen, het is meer een karaktertrek. Empathie tonen vond ik vroeger nog wel eens lastig, dat heb ik echt moeten leren.

- Doet u nu een sport/meer sporten?

Ik zwem nog, maar ook hardlopen en racefietsen.

- Zo ja, wat is de reden dat u deze sport(en) nu doet?

Hardlopen vind ik leuk, maar ik ben steeds geblesseerd. Dus ik moest wat anders gaan doen want ik wilde wel sporten dus ik ben bij een club aangesloten op de fiets. Dus ja super leuk, minder geblesseerd en toch lekker naar buiten.

Sportbeoefening van kind:

- Wat voor sport doet uw kind? Hoe lang doet uw kind deze sport al? Op welk niveau wordt de sport beoefend?

Hockey. Dit doet ze sinds 4 of 5 jaar nu. Dit is recreatief niveau, het is geen topsport.

- Welke sporten doet/heeft uw kind nog meer gedaan?

Ze danst bij een dansschool.

- Hoe is uw kind op deze sport gekomen (eigen keuze/vriendjes/ouders/ school/ tv)? Was het in ieder geval de eigen keuze of uw keuze?

Haar zus zat erop, en ze ging altijd mee en toen kreeg ze zelf ook het gevoel ervoor. Het was wel haar eigen keuze.

- Bij keuze van ouder, waarom? Bewust tussen teamsport en individuele sport gekozen?
- Had keuze van de ouder te maken met eigen sportgeschiedenis en beleving (en niveau)?
- Wat vindt uw kind volgens u het leukst aan deze sportbeoefening (deelnamemotieven: vaardigheid verbeteren, plezier hebben, tijd met vrienden doorbrengen, oefenen, vrienden maken, wedstrijd spelen)

Het met elkaar vindt ze heel leuk. Maar ik merk wel dat ze heel erg prestatiegericht is, dus ze wil eigenlijk iets gaan doen wat individueel bij haar past. Wedstrijd spelen vindt ze het leukst, dus het winnen.

- Wat vindt u als ouder van belang dat uw kind leert op deze sportvereniging? (motieven van de ouders). Waarom vindt u dat belangrijk?

Nou eigenlijk de sociale vaardigheid, dus met elkaar. En ik vind het leuk als ze de techniek goed gaat beheersen, maar het staat niet op nummer 1. Ik heb zelf door alle individuele sporten gemist dat het eigenlijk wel heel erg belangrijk is om dat met elkaar te doen, want dan kan je inderdaad je emoties en empathie allemaal met elkaar ontwikkelen en ik denk dat dat gewoon heel goed is.

- Vindt u het belangrijk dat uw kind goed presteert (hoog team, veel winnen) of vindt u andere dingen belangrijk? Hoe uit zich dat langs de kant?

Nee. We staan wel gewoon uiteindelijk met alle ouders fanatiek langs de kant. Dus dat kan ik niet laten.

- Vindt u dat de sportverenigingen naast sportactiviteiten ook sociale aspecten aan uw kind moet bijbrengen, zo ja welke en ligt toe?

Nee dat denk ik niet.

- Hoe vindt u dat de sociale aspecten aan uw kind bijgebracht moeten worden, en door wie moet dit gedaan worden? Vindt u dat die persoon dat nu naar behoren doet en capabel genoeg daarvoor is?

Ik denk dat je daar als ouder zijnde ook gewoon je eigen inbreng in hebt, maar ik vind dat ze genoeg hier doen om die kinderen te begeleiden. Dus ik vind niet dat de focus erop hoeft te liggen. Ik vind het wel belangrijk dat het gedaan wordt, of het helemaal zo gebeurt weet ik niet maar ik vind het wel belangrijk. De coach is wel capabel maar niet alle trainingsavonden zijn denk ik goed genoeg om die meiden te begeleiden. Dat komt denk ik ook door te weinig aanwas om die kinderen goed te begeleiden, want dat ik best wel een opgave. Ik denk niet dat alle trainingen zo gaan zoals we het als ouders zouden willen, maar dat gaat vanaf twee kanten. De kinderen zitten op een leeftijd dat ze aan het uitproberen zijn, en dat is lastig.

- Wat is uw rol in de sportbeoefening van uw kind / bij de vereniging? Bent u zelf trainer/coach/bestuurslid. Hoe vaak staat u langs de lijn/kant bij een wedstrijd of uitvoering, rijdt u bij de uitwedstrijden, wast u kleding of staat u achter de bar?

Ik zit in de clubhuiscommissie, dus ik doe al het reilen en zeilen met de kantine en de keuken en evenementen. Ik probeer wel elke week langs de lijn te staan, of bij de een of bij de ander. En het rijden en het wassen enzo doen we ook allemaal, maar daar is gewoon een schema voor.

- Bij niet zo actief: wat is de reden daarvoor? Heeft dat te maken met eigen sportbeleving?

Meningen sportbeoefening kind:

- Wat is uw mening over de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind? Hoe staat dat in verband met de sport die hij/zij doet?

Dat ze nog best wel wat kan leren. Dat uit zich af en toe toch wel nog in boos zijn, huilen als iets haar niet lukt. Dus op dat punt zit ze denk ik nu op een kantelpunt van het begrijpen wanneer iets is zoals het is en daar valt echt nog wel wat te behalen. Bij de hockey komt het er eigenlijk niet heel erg uit, dus bij de hockey moet ik eerlijk zeggen dat ze plezier op dit moment belangrijker vindt dan winnen. Dus daar komt het nog niet zo uit, maar ik andere omgevingen komt het er wel uit. En dan doel ik meer op school bijvoorbeeld.

- Wat hebben de voorgaande jaren van sport in die bepaalde richting voor invloed gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Was dit positief of negatief, of zelfs neutraal?

Dat weet ik niet, dat vind ik een hele moeilijke vraag. Ik denk dat het wel positief is geweest. Ze heeft natuurlijk leren samen spelen, dus ik denk dat dat de afgelopen 4 of 5 jaar zeker wel meegeholpen heeft.

- Had u verwachtingen van tevoren? In hoeverre zijn de verwachtingen van het kind uitgekomen?

Nee ik had geen verwachtingen. Ik had alleen iemand in de familie in de voetbalwereld, en ik vind daar de begeleiding in totaliteit van alles vind ik soms wat hoger, waardoor je in het begin als ouder als je

geen hockey ervaring hebt zelf heel veel moet investeren. Dus ik was eigenlijk aan het begin daar zelf heel erg mee bezig en zij had vooral plezier, en dat vond ik heel belangrijk.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan gekeken naar het verloop van de ontwikkeling nu?

Nee dat denk ik niet.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat voor bijdrage heeft gehad aan eigen ontwikkeling?

Nee dat vind ik niet nee. Dat ik puur voor individuele sport heb gekozen dat is gewoon een 'luck' geweest, dat is niet iets wat ik vooraf allemaal al bedacht had. En dat is wel de reden denk ik, dat zij uiteindelijk van hockey af zal gaan, omdat ze gewoon individueel iets meer wilt gaan doen en dat kan niet gecombineerd worden met hockey. Ze geeft al heel lang aan dat ze eraf wil, en van ons moet ze het seizoen afmaken.

Verwachtingen sportbeoefening kind(eren):

- Wat is uw verwachting van de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind voor de komende jaren (adolescentie/puberteit)?

Ik weet het niet. Ik weet niet waar het naartoe gaat. Ik weet wel dat een tweede kind zich anders ontwikkelt dan de eerste, en zien is doen dus misschien wordt ze wel erger dan ik had verwacht. Ik heb geen flauw idee wat er gaat gebeuren, dus we gaan het zien.

- Denkt u dat de sport(richting) van uw kind daar een bijdrage aan gaat leveren? En is de verwachting dan een hele positieve bijdrage of neutraal?

Ik denk dat dat neutraal is, ik denk dat daar wat meer voor nodig is dan alleen hockey zeg maar. Het zal wel iets gedaan hebben natuurlijk. Op dit moment in ieder geval nog niet

- Wat verwacht u dat uw kind nog gaat opsteken op sociaal-emotioneel gebied, gekeken naar uw eigen ontwikkelde aspecten door de sport die u vroeger heeft gedaan?

Ik kan mezelf echt niet herinneren toen ik 11 was, dus dat vind ik echt heel lastig. Nu maak je het heel bewust mee met je kind maar zelf ben je daar helemaal niet mee bezig dus ik zou het echt niet weten. Deze vraag kan ik denk ik niet beantwoorden.

Algemeen

- Naam ouder

Judith van Zanten

- Leeftijd ouder

35

- Opleidingsniveau

HBO Verpleegkunde

- Leeftijd kind

11

- Type sport kind

Schaatsen (individuele sport)

Eigen sportbeleving:

- Heeft u vroeger een sport gedaan? Welke sport(en)? En op welk niveau?

Ja, schaatsen. Niet topsport maar wel fanatiek. Dus wel met wedstrijden die ik reed maar in principe wel recreatief.

- Zo nee, had u nu gewild dat u wel een sport had gedaan? *Uitleg sociaal-emotionele ontwikkeling* Denkt u dat u op sociaal-emotioneel vlak meer had kunnen opsteken door wel op een sport te zitten? Als u een sport had moeten kiezen (van ouders), welke zou dat dan zijn geweest?

- Zo ja, heeft u zelf voor deze sport(en) gekozen of heeft iemand anders (ouders) dat voor u gedaan?

Nou het zit wel heel erg in onze familie, dat wel. Dus eigenlijk was het een soort standaard dat je op schaatsen ging, dat hoorde wel een beetje bij je opvoeding. Maar ik vond het ook echt leuk dus het was niet dat ik perse moest. Dus ik denk een soort beïnvloed door mijn ouders maar niet gedwongen.

- Bij eigen keuze: wat is de reden dat u voor die sport(en) heeft gekozen?

Iedereen in ons gezin deed het ten eerste. En ik ben er toen op gegaan en ik vond het gezellig en leuk en toen ben ik er zo eigenlijk in gebleven. Het is eigenlijk niet een bewuste keuze of zoiets geweest. Ik moet zeggen in mijn tijd had je ook geen meiden voetbal of hockey, dus de keuze was vrij gering.

- Doet u deze sport nog steeds? Zo nee, na hoe veel jaren bent u met de sport gestopt? Wat was daar de reden voor?

Ja ik schaats nog steeds. Ik schaats nu 1 keer in de week in de wintermaanden.

- Beschrijf in eigen woorden wat uw ervaring was in uw sport(en) van vroeger (sportbeleving)?

Ik vond het sowieso altijd leuk en gezellig. Maar ik zag wel om me heen dat anderen wel een stuk fanatieker waren dan ik. Dus ik vond andere dingen ook gewoon leuk om te doen ik liet niet alles er voor staan. Ik ging meer omdat ik het gezellig vond dan dat ik echt een doel had om ver te komen.

- Dus over het algemeen een goede of slechte ervaring?

Ja absoluut een goede ervaring.

- Wat heeft u als voordelen ervaren over die sport(en)?

Nou de gezelligheid en plezier wat ik erin heb gehad. Maar niet dat ik echt andere voordelen kan benoemen.

- Wat heeft u als nadelen ervaren over die sport(en)?

Nee eigenlijk ook niet. Het enige soms dat schaatsen natuurlijk een individuele sport is. En als ik nu zie met voetbal of meidenteam dat je toch met elkaar een team bent en leuke dingen met elkaar doet en een vriendenclubje blijft enzo, dat ik dat wel als nadeel van schaatsen vind. Omdat dat een individuele sport is. Het is niet dat je een groepje hebt overgehouden aan je sport.

- Kunt u beschrijven wat u hebt opgestoken op sociaal-emotioneel gebied door uw sport(en)?

Ik weet het niet zo goed. Qua doorzettingsvermogen leer je dat sowieso in sporten, dus dat heb ik wel geleerd door schaatsen ja. Je wilt natuurlijk steeds sneller en harder gaan. Ik was nooit echt iemand die heel erg emotioneel ofzo werd van verloren wedstrijden of valpartijen. Ik kon ook heel goed mijn impulsen beheersen dus het is niet echt dat ik dat heb opgestoken van sport.

- Doet u nu een sport/meer sporten?

In de zomermaanden doe ik aan racefietsen, maar dat hoort bij schaatsen.

- Zo ja, wat is de reden dat u deze sport(en) nu doet?

Nog steeds voor de gezelligheid. En sowieso als ik niet sport dan ben ik over een paar maanden gewoon 10 kilo zwaarder dus ook om fit te blijven. Het racefietsen vind ik ook gewoon heerlijk om in de buitenlucht te doen.

Sportbeoefening van kind:

- Wat voor sport doet uw kind? Hoe lang doet uw kind deze sport al? Op welk niveau wordt de sport beoefend?

Schaatsen. Vanaf haar 6^e, en ze is nu 11 dus ongeveer 5 jaar. Ook gewoon recreatief niveau. Ze rijdt 5 of 6 wedstrijden per seizoen.

- Welke sporten doet/heeft uw kind nog meer gedaan?

Voetbal en streetdance.

- Hoe is uw kind op deze sport gekomen (eigen keuze/vriendjes/ouders/ school/ tv)? Was het in ieder geval de eigen keuze of uw keuze?

Ik schaatste en het leek haar ook wel leuk om op schaatsen te gaan. Het was wel haar eigen keuze.

- Bij keuze van ouder, waarom? Bewust tussen teamsport en individuele sport gekozen?
- Had keuze van de ouder te maken met eigen sportgeschiedenis en beleving (en niveau)?

- Wat vindt uw kind volgens u het leukst aan deze sportbeoefening (deelnamemotieven: vaardigheid verbeteren, plezier hebben, tijd met vrienden doorbrengen, oefenen, vrienden maken, wedstrijd spelen)

Ik denk dat ze precies haar moeder is, dus de gezelligheid. Van wat ik hoor heeft ze alleen maar lol. Tijd met vrienden doorbrengen is dus wel het belangrijkste.

- Wat vindt u als ouder van belang dat uw kind leert op deze sportvereniging? (motieven van de ouders). Waarom vindt u dat belangrijk?

Ik vind het gewoon belangrijk dat ze sowieso sporten, maar voornamelijk dat ze er met plezier naartoe gaan. Ze hoeft voor mij echt niet te winnen als ze maar plezier gehad heeft.

- Vindt u het belangrijk dat uw kind goed presteert (hoog team, veel winnen) of vindt u andere dingen belangrijk? Hoe uit zich dat langs de kant?

Nee totaal niet. Ik roep niks langs de kant want ik vond het vroeger bij mijn moeder ook heel vervelend dus ik heb me voorgenomen dat ik dat nooit bij mijn eigen kinderen zou gaan doen.

- Vindt u dat de sportverenigingen naast sportactiviteiten ook sociale aspecten aan uw kind moet bijbrengen, zo ja welke en ligt toe?

Ja maar ik denk wel dat dat soort van automatisch gaat. Je traint met een groep en je hebt een vrijwilliger die je training geeft. Dus ik vind het zelf wel heel belangrijk dat ze respect moet hebben voor degene die daar staat. En soms zijn trainingen ook niet leuk en gaat het niet helemaal zoals je wilt maar ze staan er wel altijd helemaal vrijwilliger voor jou. En voor de rest ja denk ik doordat je met elkaar aan het schaatsen bent en oefeningen doet dat het een beetje vanzelf gaat. Ik vind niet dat er echt specifiek aandacht aan besteed moet worden.

- Hoe vindt u dat de sociale aspecten aan uw kind bijgebracht moeten worden, en door wie moet dit gedaan worden? Vindt u dat die persoon dat nu naar behoren doet en capabel genoeg daarvoor is?

Ik vind niet dat dit gedaan moet worden. Wel als er wat in een groep is, dan wil ik dat het opgelost wordt door de trainer. Maar als er niks aan de hand is dan hoeft er niks gedaan te worden.

- Wat is uw rol in de sportbeoefening van uw kind / bij de vereniging? Bent u zelf trainer/coach/bestuurslid. Hoe vaak staat u langs de lijn/kant bij een wedstrijd of uitvoering, rijdt u bij de uitwedstrijden, wast u kleding of staat u achter de bar?

Ik ga altijd mee met schaatswedstrijden maar voor de rest doe ik niks.

- Bij niet zo actief: wat is de reden daarvoor? Heeft dat te maken met eigen sportbeleving?

Ik heb er geen behoefte aan. Heeft niks te maken met mijn eigen ervaring met schaatsen.

Meningen sportbeoefening kind:

- Wat is uw mening over de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind? Hoe staat dat in verband met de sport die hij/zij doet?

Het is een positieve en vrolijke meid die wel weet wat ze wilt maar op een goede manier. Ik krijg altijd positieve berichten vanuit school en andere contacten, dat ze heel sociaal is en anderen helpt en altijd meedenkt met anderen. Bij de sport is ze ook precies hetzelfde. Dat ze altijd vrolijk is en altijd met plezier naar de training gaat.

- Wat hebben de voorgaande jaren van sport in die bepaalde richting voor invloed gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Was dit positief of negatief, of zelfs neutraal?

Omdat ze en voetbalt en schaatst, vind ik dat heel lastig. Want ik denk doordat ze een teamsport doet dat ze zich daardoor heel veel ontwikkelt op sociaal gebied. Ik heb het idee dat je dat bij schaatsen minder hebt. Ik denk dat ze een neutrale ontwikkeling van schaatsen heeft gehad.

- Had u verwachtingen van tevoren? In hoeverre zijn de verwachtingen van het kind uitgekomen?

Nee ik had geen verwachtingen van tevoren.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan gekeken naar het verloop van de ontwikkeling nu?

Als zij alleen op schaatsen had gezeten had ik dat gehoopt, dat ze echt een teamsport had gedaan ook. Maar dat doet ze ook dus nee. Anders had ik schaatsen alleen wel heel summier gevonden.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat voor bijdrage heeft gehad aan eigen ontwikkeling?

Ik vind het heel leuk dat ze schaatst. Maar ik vind het verder heel lastig omdat ik niet weet wat ze nou van voetbal en wat ze nou van schaatsen op pakt. Dus het antwoord is nee denk ik.

Verwachtingen sportbeoefening kind(eren):

- Wat is uw verwachting van de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind voor de komende jaren (adolescentie/puberteit)?

Ik verwacht dat zij wel blijft zoals zij nu is eigenlijk.

- Denkt u dat de sport(richting) van uw kind daar een bijdrage aan gaat leveren? En is de verwachting dan een hele positieve bijdrage of neutraal?

Nee ik denk niet dat schaatsen gaat uitmaken. Dus neutraal.

- Wat verwacht u dat uw kind nog gaat opsteken op sociaal-emotioneel gebied, gekeken naar uw eigen ontwikkelde aspecten door de sport die u vroeger heeft gedaan?

Ik was vroeger wel heel erg verlegen, maar dat zie ik bij haar niet echt terug. Dus wat dat betreft zijn we wel wat verschillend daarin. Maar ik heb niet echt bewust meegemaakt wat ik heb ontwikkelt dus ik zou ook niet weten wat er nu voor haar gaat komen.

Algemeen

- Naam ouder

Natasja Weenink

- Leeftijd ouder

37

- Opleidingsniveau

Hbo

- Leeftijd kind

10

- Type sport kind

Hockey (teamsport)

Eigen sportbeleving:

- Heeft u vroeger een sport gedaan? Welke sport(en)? En op welk niveau?

Ja, tennis. Ja een individuele sport. Op amateur recreatief niveau.

- Zo nee, had u nu gewild dat u wel een sport had gedaan? *Uitleg sociaal-emotionele ontwikkeling* Denkt u dat u op sociaal-emotioneel vlak meer had kunnen opsteken door wel op een sport te zitten? Als u een sport had moeten kiezen (van ouders), welke zou dat dan zijn geweest?
- Zo ja, heeft u zelf voor deze sport(en) gekozen of heeft iemand anders (ouders) dat voor u gedaan?

Ja ik heb er wel zelf voor gekozen.

- Bij eigen keuze: wat is de reden dat u voor die sport(en) heeft gekozen?

Ik had op de lagere school niet zo veel vriendjes en vriendinnetjes. Dus dan kies je eerder voor een sport individueel denk ik. Ik denk dat als ik meer vriendjes en vriendinnetjes had gehad dat ik dan eerder voor een teamsport gegaan was.

- Doet u deze sport nog steeds? Zo nee, na hoe veel jaren bent u met de sport gestopt? Wat was daar de reden voor?

Nee. Na een jaar of 5 gestopt. Ik ben gestopt omdat er toen heel weinig jeugdleden waren en ik enorm veel competitie moest spelen. Dat vond ik op een gegeven moment niet meer leuk.

- Beschrijf in eigen woorden wat uw ervaring was in uw sport(en) van vroeger (sportbeleving)?

De sport vond ik leuk maar het werd gewoon te veel. Elke dag competitie spelen dat vond ik niet leuk meer. Het balspel vond ik erg leuk. En het dubbelspel ook.

- Dus over het algemeen een goede of slechte ervaring?

Wel een goede ervaring.

- Wat heeft u als voordelen ervaren over die sport(en)?

Doorzettingsvermogen wordt daardoor wel ontwikkelt want je wilt natuurlijk graag winnen.

- Wat heeft u als nadelen ervaren over die sport(en)?

Ik zou mijn eigen kinderen nooit op een individuele sport doen als ze daarnaast geen teamsport doen. Ik zie bij mijn dochter die vanaf groep 3 op hockey zit (ze zit nu in groep 7) dat ze eerst heel verlegen was en snel over zich heen liet lopen, en door die hockey is ze zo enorm sterk geworden qua sociaal emotioneel gedrag. Ze kan goed van zich afbijten nu. En dat had voor mij ook wel goed geweest vroeger als ik dat had kunnen hebben.

- Kunt u beschrijven wat u hebt opgestoken op sociaal-emotioneel gebied door uw sport(en)?

Ja doorzettingsvermogen, leren tegen je verlies te kunnen. Als er wordt gezegd dat de bal uit is en er je weet zelf zeker dat hij in was dat je niet je racket er bij neer gooit, dus impulsbeheersing. Je leert natuurlijk ook wel samenwerken met dubbelspel, met enkelspel heb je dat natuurlijk niet. Maar niet zo veel als dat je echt in een teamsport doet. Ik denk dat de sociaal emotionele ontwikkeling bij meer mensen veel meer in een teamsport ontwikkelt worden.

- Doet u nu een sport/meer sporten?

Ja maar dat is een beetje een apart verhaal. Ik heb een skeletafwijking dus ik sport 2 keer in de week onder begeleiding, met een fysiotherapeut. Als ik zelf ga sporten dan ga ik snel over mijn grenzen heen en dan loop ik blessures op.

- Zo ja, wat is de reden dat u deze sport(en) nu doet?

Door die skeletafwijking. Het is noodzakelijk om alles goed te houden.

Sportbeoefening van kind:

- Wat voor sport doet uw kind? Hoe lang doet uw kind deze sport al? Op welk niveau wordt de sport beoefend?

Hockey. Dit doet ze vanaf groep 3 tot groep 7, dus 4 jaar. Op recreatief niveau bij de hockeyvereniging in Rijpwetering in de D1.

- Welke sporten doet/heeft uw kind nog meer gedaan?

Schoolgym. Zij moet 5 keer in de week sporten omdat ze een hartziekte heeft dus het is belangrijk dat ze daarmee haar conditie goed op peil houdt.

- Hoe is uw kind op deze sport gekomen (eigen keuze/vriendjes/ouders/ school/ tv)? Was het in ieder geval de eigen keuze of uw keuze?

Dit was haar eigen keuze. Ze is er ook niet met vriendinnetjes op gegaan. Ze zag het wel eens als we een rondje liepen, dat ze aan het hockeyen waren, en toen zei ze op een dag 'Dat wil ik ook wel eens doen'. Ze is er echt alleen op gegaan en daar pas vriendinnetjes gaan ontmoeten.

- Bij keuze van ouder, waarom? Bewust tussen teamsport en individuele sport gekozen?
- Had keuze van de ouder te maken met eigen sportgeschiedenis en beleving (en niveau)?
- Wat vindt uw kind volgens u het leukst aan deze sportbeoefening (deelnamemotieven: vaardigheid verbeteren, plezier hebben, tijd met vrienden doorbrengen, oefenen, vrienden maken, wedstrijd spelen)

Wedstrijd spelen, ze heeft wel echt een winnaarsmentaliteit. Ze wilt graag samen werken.

- Wat vindt u als ouder van belang dat uw kind leert op deze sportvereniging? (motieven van de ouders). Waarom vindt u dat belangrijk?

Samenwerken en zelfvertrouwen krijgen. Sociale ontwikkeling, dus dat ze leert met verlies om te gaan en leert te delen (dus niet alleen zelf te willen spelen maar het samen te willen doen). (Op de vraag waarom) Nou zulk soort dingen kom je in het dagelijks leven natuurlijk ook tegen. Omgaan met

teleurstellingen, samenwerken, vrienden maken, zulk soort dingen. Dit zijn allemaal eigenschappen die ze later kan gebruiken.

- Vindt u het belangrijk dat uw kind goed presteert (hoog team, veel winnen) of vindt u andere dingen belangrijk? Hoe uit zich dat langs de kant?

Ik vind het wel belangrijk dat ze veel speelt, maar winnen is natuurlijk leuk maar het gaat er bij mij voornamelijk om dat ze haar best doet en dat ze er niet met de pet naar gooit. Dat ze zich echt wel inzet ervoor. (hoe uit zich dat langs de kant). Ja ik ben wel fanatiek, niet dat ik heel de tijd sta te schreeuwen, maar als ze staat te dromen dan zeg ik het wel.

- Vindt u dat de sportverenigingen naast sportactiviteiten ook sociale aspecten aan uw kind moet bijbrengen, zo ja welke en ligt toe?

Ja, dat vind ik wel. Nee ja tuurlijk goed hockeyen is hartstikke leuk en het maakt me ook wel trots als ik zie dat ze het zo goed doet, maar ik vind het het belangrijkste dat ze haar eigen karakter ontwikkelt door een teamsport te doen. Ze was altijd vrij terughoudend en nu is het gewoon een meisje die heel veel van zich afbijt en zich niet zomaar op de kop laat zitten en ja als er een keer een vriendinnetje zegt van 'nou ik wil even niet met je spelen' dan zit ze niet in zak en as maar zegt ze 'nou ja dan niet, volgende keer beter' en dat had ze voorheen echt niet. Ik ben er van overtuigd dat dat door de hockey stukken beter is geworden.

- Hoe vindt u dat de sociale aspecten aan uw kind bijgebracht moeten worden, en door wie moet dit gedaan worden? Vindt u dat die persoon dat nu naar behoren doet en capabel genoeg daarvoor is?

Ja ik vind wel dat het in trainingen belangrijk is dat ze benadrukken dat kinderen die wat minder sterk zijn in hockey ook gewoon bij het overspelen betrokken worden dat je dus iedereen nodig hebt om te kunnen winnen en een goed spel te kunnen spelen. Dit moet door de trainers en coach gedaan worden. De ene trainer vind ik wel capabel en de andere wat minder en de coach vind ik ook hartstikke goed.

- Wat is uw rol in de sportbeoefening van uw kind / bij de vereniging? Bent u zelf trainer/coach/bestuurslid. Hoe vaak staat u langs de lijn/kant bij een wedstrijd of uitvoering, rijdt u bij de uitwedstrijden, wast u kleding of staat u achter de bar?

Ik sta vaak langs de kant. Ik ben geen trainer of coach verder maar wel actief met kleding wassen/bardiensten/rij ouder/fruit ouder. Ik vind wel dat ik actief ben. We hebben het er ook wel over voor de wedstrijd waar ze op kan letten. Niet dat ze perse moet winnen maar meer voor haar eigen houding en conditie ook want ze staat meestal in de verdediging maar ze wil dan zo graag dat ze dan ook wel eens de strafcorners ook zelf wil nemen, dus dan rent ze van de ene naar de andere kant van het veld. Dan sta ik wel van let nou op dat je niet te veel gaat doen en al je energie verbruikt want dan ben je vanavond helemaal kapot. Dus eigenlijk meer een beschermende rol heb ik.

- Bij niet zo actief: wat is de reden daarvoor? Heeft dat te maken met eigen sportbeleving?

Meningen sportbeoefening kind:

- Wat is uw mening over de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind? Hoe staat dat in verband met de sport die hij/zij doet?

Ik vind dat dat heel goed ontwikkeld is tot nu toe. Ik denk dat het wel in een groot verband staat met hockey. Als zij niet op hockey had gezeten had het zeker niet zo goed ontwikkeld geweest.

- Wat hebben de voorgaande jaren van sport in die bepaalde richting voor invloed gehad op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Was dit positief of negatief, of zelfs neutraal?

Heel duidelijk een positieve invloed.

- Had u verwachtingen van tevoren? In hoeverre zijn de verwachtingen van het kind uitgekomen?

Ik had deze groei in ontwikkeling niet verwacht maar wel gehoopt. Ik kon me niet voorstellen dat een meisje met een hartziekte die best wel zwak was, nu door het vele sporten lichamelijk en mentaal sterker is geworden. Dat kan je hopen maar dat mag je niet verwachten. Dus dit heeft echt goed uitgekomen tot nu toe.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan gekeken naar het verloop van de ontwikkeling nu?

Nee het maakt me niet echt uit wat voor sport mijn kind doet, als het maar wel een teamsport is en dat doet ze.

- Had u gewenst dat het kind een andere sportrichting had gekozen/gedaan naar aanleiding van de eigen ervaring in de sport en wat dat voor bijdrage heeft gehad aan eigen ontwikkeling?

Nee, omdat ik n.a.v. mijn eigen sportverleden en wat dat heeft bijgedragen aan mijn eigen ontwikkeling dus graag wilde dat zij een teamsport ging doen. Vooral omdat ze eerst heel onzeker was ben ik hier wel echt blij mee.

Verwachtingen sportbeoefening kind(eren):

- Wat is uw verwachting van de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind voor de komende jaren (adolescentie/puberteit)?

Ik denk dat deze lijn zich zo voortzet, in een stijgende lijn.

- Denkt u dat de sport(richting) van uw kind daar een bijdrage aan gaat leveren? En is de verwachting dan een hele positieve bijdrage of neutraal?

Ja zeker wel, een positieve bijdrage.

- Wat verwacht u dat uw kind nog gaat opsteken op sociaal-emotioneel gebied, gekeken naar uw eigen ontwikkelde aspecten door de sport die u vroeger heeft gedaan?

Niet als ik kijk naar mijn eigen ontwikkelde aspecten want dat is niet vergelijkbaar vind ik. Maar ik verwacht wel dat ze nog net iets makkelijker vriendinnetjes gaat maken. Maar dit is al zo veel verbeterd dat ze die ontwikkeling voor het grote deel wel heeft doorgemaakt. Het is meer de puntjes op de i zetten.